STIMULERINGSFONDS
VOOR DE JOURNALISTIEK

Jaarverslag 2017

JAARVERSLAG 2017

WOORD VOORAF 2

Bestuursverlag 2017 5
1. De Organisatie 5
1.1 Algemeen 5
1.2 Bestuur 8
1.3 Vaste medewerkers 8
1.4 Tijdelijke medewerkers 9
2. Verslag over 2017 10
2.1 Innovatie in de Journalistiek 10
2.2 Versterking regionale en lokale journalistiek 10
2.3 Sponsorregeling 11
2.4 Onderzoek 11
2.5 Kennisdeling 12
2.6 Studiereis 14
2.7 Subsidieaanvragen 15
2.8 Projectresultaten 15
3. Subsidieverlening 16
3.1 Persorganen 16
3.2 Onderzoek ten behoeve van de persbedrijfstak 17
3.3 Journalistieke Innovatie 17
3.4 Vernieuwende journalistiek 19
3.5 Bezwaar en beroep 19
4. Projectresultaten 20
4.1 Onderzoeksregeling 20
4.2 Innovatieprojecten 20
4.3 Vernieuwende journalistiek 21
4.4 Sponsoring 22
5. Risicobeheersing 23
6. Vooruitblik 2018 24
7. Begroting 2018 27

Jaarrekening 2017 28
Balans per 31 december 2017 28
Staat van baten en lasten over 2017 29
Kasstroomoverzicht over 2017 30
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2017 31

Overige gegevens 54

WOORD VOORAF

Het jaar 2017 is een jaar dat op gebied van media vooral werd gedomineerd door de strijd om de overname van TMG. Bovendien een jaar waarin de uitgangspunten van journalistiek nadrukkelijk aan de orde kwamen en op de proef zijn gesteld. Een jaar tenslotte waarin op basis van de verkiezingen voor de Tweede Kamer en na een record periode van formeren een nieuw kabinet werd samengesteld dat al snel blijk gaf van zorg over en interesse in media, getuige het voorstel om structureel geld beschikbaar te stellen (€ 5 miljoen per jaar) voor onderzoeksjournalistiek.

Zoals inmiddels bekend wist het Vlaamse Mediahuis TMG over te nemen, waarmee het overgrote deel van de in Nederland verschijnende dag- en huis aan huis-bladen in handen zijn gekomen van Vlaamse uitgevers. Het is en blijft opmerkelijk dat er niet of nauwelijks is gereageerd – noch binnen de sector, noch binnen de politiek – op het feit dat alle dagbladtitels (met uitzondering van de NDP en de kleine BDU) de facto in buitenlandse handen zijn gevallen. De snelheid en het schijnbare gemak waarmee zo'n 90% van al die dagbladtitels van eigenaar zijn gewisseld, blijven opvallend.

Het jaar 2017 zal de geschiedenis ingaan als een jaar waarin de journalistiek noodgedwongen aan een merkwaardige strijd is begonnen. De term 'nepnieuws' heeft niet alleen in negatieve zin iets betekend voor de waardering en het vertrouwen van het publiek, maar lijkt ook binnen de journalistiek zelf tot strijd te hebben geleid. Het is alsof er plotseling weer in alle hevigheid wordt gesproken over 'linkse' en 'rechtse' journalistiek. Daarbij worden de scheidslijnen bepaald door grote thema's als migratie en klimaatverandering. Maar met vergelijkbare verbetenheid worden de degens gekruist als het gaat om kleinigheden.
Steeds vaker zijn er aanwijzingen dat er sprake is van een al lang sluimerende onvrede onder een grote bevolkingsgroep; boos op bedrijven, boos op de politiek, boos op wetsdragers, boos op buitenlanders, boos op media. Een foeterende president Trump en naargeestige discussies over Zwarte Piet lijken eerder symptomen dan op zichzelf staande fenomenen. Waar de journalistiek al langere tijd was uitgedaagd om zijn economische bestaansrecht aan te tonen, ligt er nu een taak om het metier ook inhoudelijk op een hoger plan te krijgen.

In algemene zin is het beeld in 2017 niet veranderd. Uitgevers blijven last houden van terug lopende advertentieomzetten, oplagecijfers zijn lastig te volgen door gecompliceerde combinaties tussen print en online, maar zeker is dat die in print – waar nog het meeste geld wordt verdiend – nog altijd terug lopen, hooguit, zeker bij een aantal landelijke dagbladen, iets zijn afgevlakt. Er zijn nog geen opvallende doorbraken op het terrein van digitale verdienmodellen. Dat er over het algemeen nog hele behoorlijke rendementen worden behaald met dagbladen, heeft alles te maken met schaalvergrotingen en reorganisaties. Dat betekent dat ook de trend dat de regio in toenemende mate journalistiek verschraalt niet is gekeerd. Lichtpuntjes zijn onder meer de door het Stimuleringsfonds geïnitieerde vormen van regionale samenwerking. Op vier plaatsen in het land wordt, in uiteenlopende samenstellingen – samengewerkt op het gebied van regionale journalistiek. De resultaten (en impact) van die samenwerking worden door het fonds gevolgd en geanalyseerd.

Op het gebied van lokale en publieke omroep hebben zich in 2017 geen opvallende nieuwe ontwikkelingen voorgedaan. De verandering lijkt eerder te komen van de vele tientallen nieuwe mediabedrijfjes en -ondernemers die in hoekjes van redacties, op zolderkamers en in bedrijfsverzamelgebouwen grondstof leveren voor een digitale toekomst van media. Het Fonds speelt daarbij in veel gevallen een belangrijke rol. Met name programma's op gebied van innovatie krijgen, door een andere manier van organiseren, steeds meer weerklank en effect.

Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek kijkt ook al om die reden terug op een succesvol jaar. Een spannend jaar ook. Op basis van de opgedane ervaringen in de jaren ervoor, werden de regelingen rond innovatie en Challenge in 2017 voor het eerst op een andere wijze uitgevoerd. Voor de innovatieregeling betekende dit, dat we geselecteerde teams helpen om een project 'bouwklaar' te krijgen. Waar we in voorgaande jaren subsidie gaven om een project af te ronden, stuurden we in 2017 op projecten die tezelfdertijd een fase moeten bereiken die hen in staat stelden om zichzelf aan een breed publiek te 'verkopen'.
Dat laatste gebeurde tijdens het congres 'Media van Morgen' in De nieuwe Liefde in Amsterdam. Met zo'n 400 bezoekers, was dit het best bezochte congres in de geschiedenis van het Fonds. Er was interessante randprogrammering, er waren mooie debatten, maar er was vooral een manier gevonden om startups in contact te brengen met mediapartijen en potentiele financiers. Twintig startups hebben zich gepresenteerd, op de dag zelf werden 32 'matches' gemaakt. Dat er belangstelling was voor deze nieuwe aanpak, bleek onder meer uit het record aantal aanvragen (144).
Voor wat the Challenge betreft werd voor de eerste keer een Summerschool ingericht. Anders dan in voorgaande jaren werden niet tien wekelijkse workshops ingericht (waarin ook telkens van projecten afscheid werd genomen) maar werd het programma samen gebald in een vijfdaagse bijeenkomst in een sober ingericht vakantiekamp. De deelnemers waren zeer enthousiast, getuige hun evaluaties en het filmverslag dat van de bijeenkomst is gemaakt. Het aantal aanvragen viel tegen, wat opnieuw heeft duidelijk gemaakt dat er extra inspanningen moeten worden gedaan om jonge mensen ertoe te bewegen zich op te geven voor het programma.

Het Fonds hoopt in 2018 de resultaten van onderzoek naar de nieuws ecosystemen van de vier grote steden te kunnen presenteren. In 2017 werden, tijdens goed bezocht bijeenkomsten, telkens op locatie de afzonderlijke resultaten van het onderzoek naar resp. Amsterdam, Den Haag en Rotterdam gepresenteerd. Eind 2016 al was Utrecht gepresenteerd. Het eindrapport biedt de resultaten in hun samenhang en de vergelijking met 'de regio'.
Het Fonds presenteerde – net als een jaar eerder - de 'Stand van de Nieuwsmedia' aan het eind van het jaar. Die presentatie is niet alleen bedoeld om een aantal kerncijfers rond journalistiek opvallend en in samenhang te laten zien, maar zeker ook om aandacht te vragen voor de stand van zaken in het veld. Op basis van het grote succes in 2016 was opnieuw gekozen voor de vorm van een quiz ' de Slimste Journalist van Nederland'.
Een andere belangrijke activiteit was de monitoring van 'onze' regionale samenwerkingsverbanden in Twente, Limburg, Brabant en Zuid-Holland. Het Fonds heeft een projectmanager aangesteld (1 dag in de week) die de centra volgt, voorziet van raad en daad, rapporteert aan het Fonds en mee denkt over een methodiek om de effectiviteit en impact van deze samenwerking te kunnen meten.

Als altijd, probeert het Fonds ook in te spelen op de actualiteit. In het voorjaar werd in samenwerking met iMMovator een bijeenkomst georganiseerd rond 'nep-journalistiek' en in september was er een vervolgbijeenkomst over het thema Vlaanderen-Nederland, dit keer in Brussel. Laatstgenoemde bijeenkomst heeft veel teweeg gebracht in Vlaanderen, tot vragen in het Vlaamse parlement.

Zo kunnen we ook over 2017 vaststellen, dat het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek met beperkte middelen erin slaagt om van betekenis te zijn voor de ontwikkelingen binnen de journalistiek. Juist nu de eerste schrik van de veranderingen in het medialandschap is verwerkt, is er in toenemende mate thermiek voor initiatieven die ruimte geven aan vernieuwing.
Het Fonds heeft laten zien door de sector te worden beschouwd als een betrouwbare en relevante partner in de zoektocht naar nieuwe vormen van journalistiek en nieuwe verdienmodellen, nieuwe organisatievormen, de rol van social media.
Twee evaluatierapporten die in 2017 zijn verschenen, bevestigen dat beeld. In juli 2017 verscheen de evaluatie van onze innovatieregelingen, uitgevoerd door Bart Brouwers, hoogleraar aan de RUG. Hij concludeert onder meer, dat dankzij de voortdurende bijstellingen, de innovatieregelingen van het Fonds inmiddels een niveau hebben bereikt dat de moeite waard is om op bredere schaal (internationaal) bekend te maken.

De tweede evaluatie (uitgevoerd door bureau Dialogic in opdracht van het ministerie van OCW) concludeert onder meer:

Het Fonds is er in de afgelopen evaluatieperiode (2011–2016) in geslaagd om op professionele en effectieve wijze uitvoering te geven aan zijn wettelijke taken inzake subsidieverlening en onderzoek. Het is daarbij tevens gelukt om de sector meer en beter te betrekken (ook de kleine en nieuwe spelers) en zijn zichtbaarheid te vergroten. Het lukt het Fonds ook om middels de ruimte die de formele doelstelling geeft en de mogelijkheid om 'overige taken' uit te voeren in te spelen op nieuwe ontwikkelingen in en vragen uit de sector. De aandacht voor coaching en begeleiding van startende ondernemers in de journalistiek en de signaleringsfunctie richting de politiek illustreren deze verbrede en proactieve taakinvulling in praktische zin. Meer strategisch ontwikkelt het Fonds zich van een subsidieverstrekker naar een katalysator voor innovatie. De meerwaarde van het Fonds komt ook tot uitdrukking in het gegeven dat veel van de door het Fonds gesteunde projecten geen doorgang zouden vinden zonder deze steun, en dat gesteunde projecten resulteren in spil overs en cross-sectorale samenwerking.

Het kabinet Rutte-III heeft al snel na zijn aantreden laten zien aandacht te hebben voor de media. Dat stemt vanzelfsprekend tot grote vreugde. Ook in materiële zin leverde het nieuwe kabinet boter bij de vis met de aankondiging dat er structureel 5 miljoen Euro per jaar beschikbaar komt voor onderzoeksjournalistiek. Op de valreep van 2017 werd duidelijk dat de overheid het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek wil betrekken bij de verdeling van die subsidiegelden. Bij het ter perse gaan van dit verslag waren daarover nog geen details bekend. Zeker is wel, dat het bureau van het Fonds al de nodige voorbereidingen treft om, mocht er een beroep op ons worden gedaan, zo snel mogelijk te kunnen helpen.

Bestuursverslag 2017

1. De Organisatie

1.1 Algemeen

Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (hierna: Fonds) werd als Bedrijfsfonds voor de Pers ingesteld op grond van de Mediawet welke is ingegaan op 1 januari 1988. Het Fonds heeft daarbij rechtspersoonlijkheid gekregen. De Mediawet is sindsdien enige malen aan wijziging onderhevig geweest. Per 1 juli 2007 is op grond van een wijziging in de Mediawet de naam van het Fonds gewijzigd in Stimuleringsfonds voor de Pers om daarmee tot uitdrukking te brengen dat het ook een stimulerende rol moet kunnen vervullen bij de modernisering en vernieuwing van het perslandschap. Sinds 1 januari 2009 is de Mediawet 2008 van kracht. De bepalingen in de Mediawet 2008 zijn nader uitgewerkt in de Mediaregeling 2008. Per 1 juli 2014 is de naam van het Fonds op grond van de wijziging van de Mediawet gewijzigd in Stimuleringsfonds voor de Journalistiek om daarmee tot uitdrukking te brengen dat het Fonds bewezen heeft zich aan te passen aan de veranderde journalistieke realiteit waarbij het Fonds de journalistiek ondersteunt bij de zoektocht naar nieuwe rendabele uitgeefmodellen en journalistieke modellen.
Doelstelling van het Fonds is het handhaven en bevorderen van de pluriformiteit van de pers voor zover die van belang is voor de informatie en opinievorming. Taken van het Fonds zijn onder andere het verstrekken van subsidie ten behoeve van persorganen en het verrichten dan wel doen verrichten van onderzoek met betrekking tot het functioneren van de pers. De verantwoordelijkheid voor het cultuur- en mediabeleid berust bij de minister of de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

De subsidieverstrekking kan volgens de Mediawet 2008 als volgt plaatsvinden:
ten behoeve van persorganen:

- in de vorm van kredieten en kredietfaciliteiten aan een persorgaan voor de uitvoering van een project dat gericht is op een rendabele exploitatie binnen een redelijke periode;
- in de vorm van een uitkering aan een persorgaan ten behoeve van een eenmalige reorganisatie indien het project niet op doeltreffende wijze kan worden uitgevoerd met kredieten of kredietfaciliteiten;
- in de vorm van kredieten of kredietfaciliteiten ten behoeve van het starten van de exploitatie van een persorgaan dat ten minste zes keer per week verschijnt;
- in de vorm van een uitkering ten behoeve van twee of meer persorganen gezamenlijk aan de uitgever of uitgevers daarvan voor de uitvoering van een project gericht op een structurele verbetering van de exploitatiepositie van die persorganen binnen een redelijke termijn;
- ten behoeve van een organisatie-onderzoek gericht op de structurele verbetering van de exploitatie van een persorgaan;
- voor onderzoek ten behoeve van de persbedrijfstak als geheel mits het onderzoek past in de doelstellingen van het Fonds.

De minister van OCW heeft in 2011 ingestemd met het voorstel van het Fonds een belangrijk deel van de beschikbare middelen in te zetten voor persinnovatieprojecten.

In 2012 hebben de Eerste en Tweede Kamer ingestemd met een wijziging van de Mediawet 2008 per 1 januari 2013, waarbij onder meer is bepaald dat:

- ook startende persorganen die minder dan zes keer per maand, maar wel tenminste maandelijks verschijnen een subsidie kunnen aanvragen in de vorm van kredieten of kredietfaciliteiten; en
- het Fonds op basis van daartoe door hem vast te stellen regelingen en na goedkeuring van de minister subsidie kan verstrekken voor andere activiteiten dan bedoeld in de artikelen 8.11 tot en met 8.15 van de Mediawet 2008.

De minister van OCW bepaalt welk percentage, dat ten hoogste 4% bedraagt, van de inkomsten uit reclame- en telewinkelboodschappen van onderscheidenlijk de landelijke, regionale en lokale publieke mediadiensten en de commerciële media-instellingen jaarlijks wordt uitgekeerd ten behoeve van het Fonds. Uit deze inkomsten en uit andere beschikbare financiële middelen vergoedt de minister van OCW de kosten van het Fonds op basis van een door hem goedgekeurde begroting.

Vanaf het jaar 1989 tot en met het jaar 2008 zijn voor het Fonds geen financiële middelen beschikbaar gekomen uit hoofde van de daartoe in de Mediawet getroffen regelingen, omdat naar het oordeel van de verantwoordelijke bewindspersoon, de financiële middelen, waarover het Fonds reeds beschikte, voldoende waren te achten voor de uitoefening van de functie van het Fonds in deze jaren. Verder is door de verantwoordelijke bewindspersoon besloten om in het kader van de bezuinigingstaakstelling vanaf 2004 in de mediabegroting af te zien van een structurele dotatie ad EUR 2,3 miljoen aan het Fonds.

In november 2008 heeft minister Plasterk van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een brief inzake het persbeleid aan de Kamer gestuurd, waarin hij aangeeft groot belang te hechten aan een goede uitvoering van de reguliere taken door het Fonds en aangekondigd vanwege het afnemend vermogen van het Fonds in 2009 een bedrag van € 1 miljoen aan het Fonds toe te voegen en vanaf 2010 een bedrag van EUR 2,3 miljoen per jaar.

In 2010 stelt minister Plasterk in een reactie op een advies van de onafhankelijke Tijdelijke Commissie Innovatie en Toekomst Pers aanvullend EUR 8 miljoen aan het Fonds beschikbaar voor innovatie projecten in de perssector, waarvan de helft voor regionale initiatieven. Verder stelt hij EUR 4 miljoen beschikbaar voor de aanstelling van jonge journalisten bij dag- en opiniebladen en persbureaus.

De staatssecretaris van OCW heeft net als in voorgaande jaren besloten om in 2017 geen aanvullende middelen voor persinnovatie beschikbaar te stellen. Met het voorstel van het Fonds om een deel van de reguliere middelen te besteden aan persinnovatieprojecten heeft de minister wel ingestemd. Verder heeft de minister in 2012 laten weten dat vanaf 2015 de bijdrage aan het Fonds verlaagd wordt met EUR 115.000 euro tot EUR 2.185.000 per jaar. In 2014 heeft de staatssecretaris van OCW laten weten dat in de periode 2016-2018 een ZBO-korting wordt toegepast, waarbij de structurele bijdrage aan het Fonds verlaagd wordt met EUR 29.000 in 2016, oplopend naar EUR 66.000 in 2017 en structureel uitkomend op EUR 80.000 vanaf het jaar 2018.

In zijn brief inzake het persbeleid van 19 november 2013 heeft de staatssecretaris van OCW laten weten dat het Fonds met de opzet en uitvoering van de innovatieregelingen heeft bewezen in staat te zijn zich aan te passen aan de veranderende journalistieke realiteit. De nieuwe werkwijze van het Fonds gericht op innovatie in de journalistiek is voor de staatsecretaris dan ook de juiste koers. Hij wil daarom dat het Fonds voortaan vanuit de regulier beschikbare middelen innovatie blijft stimuleren.
Op 13 januari 2017 is het ministerie van OCW ermee akkoord gegaan dat het weerstandsvermogen (was: EUR 2.000.000) op EUR 1.000.000 wordt vastgesteld. Het past minder bij de innovatie-opdracht van het Fonds om zoveel geld 'in kas' te houden voor steunmaatregelen (vangnet-functie). Maar bovenal stelt deze nieuwe ‘ ondergrens’ het Fonds in staat om zijn werk op middellange termijn met meer financiële armslag te doen.

1.2 Bestuur

Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek wordt geleid door een bestuur, bijgestaan door een bureau. Het Bestuur bestond in 2017 uit de volgende leden:

dr. V.P. (Vincent) Kouwenhoven, voorzitter
Benoemd per 1 augustus 2008 en met ingang van 1 september 2013 benoemd tot voorzitter.

Mevrouw dr. M. (Mir) Wermuth, thesaurier
Benoemd per 1 juni 2009 en herbenoemd per 1 juni 2014. Met ingang van 1 september 2013 tot 1 december 2016 in functie van vicevoorzitter. Met ingang van 1 februari 2016 benoemd tot thesaurier (ai). Per 1 december 2016 definitief aangesteld als thesaurier.

Mevrouw dr. A.G.D. (Andra) Leurdijk
Benoemd per 1 maart 2011, en herbenoemd per 1 maart 2016.

De heer R. (Roy) Khemradj
Benoemd per 1 augustus 2012 en herbenoemd per 1 augustus 2017.

De heer F. (Frits) van Exter, vicevoorzitter
Benoemd per 1 september 2016. Met ingang van 1 december 2016 benoemd tot vicevoorzitter.

De leden van het bestuur worden voor een periode van vijf jaar benoemd. Op grond van de Mediawet 2008 is voor bestuursleden herbenoeming voor één aansluitende periode van vijf jaar mogelijk. Het bestuur kan volgens de Mediawet uit maximaal zeven leden te bestaan.

Het bureau van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek is in 2017 als volgt samengesteld:

1.3 Vaste medewerkers

De heer R.M. (René) van Zanten
Algemeen directeur

De heer Q. (Quint) Kik
Senior onderzoeker

De heer P. (Pieter) Rebel
Communicatie Adviseur

De heer P. A. (Peter) Smet
Per 1 augustus 2017 in vaste dienst, Innovatie- en procesmedewerker

Mevrouw Y. (Yvette) Janmaat
Managementondersteuning Personeel & Financiën

Mevrouw C.M. (Caroline) Badoux
Office Manager (uit dienst per 01-04-2017)

Mevrouw E. (Eveline) Koch
Secretarieel Medewerker (uit dienst per 01-02-2017)

1.4 Tijdelijke medewerkers

Mevrouw E.S. (Eva) Landers
Managementondersteuning Bestuurszaken en Projectadministratie (in dienst per 01-02-2017)

Mevrouw C.E.P.M. (Christina) Kools (in dienst per 08-05-2017)
Secretarieel Medewerker

Mevrouw M.T. (Mariët) Medendorp
Onderzoeksmedewerker (in dienst per 01-10-2017)

De heer T. (Tim) van Dijk
Onderzoeksmedewerker (uit dienst per 01-10-2017)

De medewerkers van het Bureau worden benoemd door het Bestuur en zijn op grond van de Mediawet in dienst van het Stimuleringsfonds.

2. Verslag over 2017

Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek heeft op grond van artikel 8.3 van de Mediawet 2008 tot doel het handhaven en bevorderen van de pluriformiteit van de pers, voor zover die van belang is voor de informatie en opinievorming. Om dit doel te bereiken kan het fonds onderzoek verrichten met betrekking tot het functioneren van de pers of subsidie verlenen aan projecten. Besluitvorming hierover gebeurt door het bestuur van het fonds en in 2017 is daartoe twaalf keer plenair vergaderd. In het verslagjaar zijn 198 aanvragen voor een subsidie behandeld, zijn diverse voortgangsrapportages besproken en zijn 46 subsidievaststellingen behandeld.
Daarnaast heeft het bestuur zich bezig gehouden met beleidsvorming en strategie van het Fonds.
Zoals uit het onderstaande blijkt, zijn de doelstellingen die waren geformuleerd voor 2017 behaald.

2.1 Innovatie in de Journalistiek

In 2017 hebben wij opnieuw de tijdelijke subsidieregeling Journalistieke Innovatie (voorheen persinnovatie) uitgevoerd, na instemming van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Voor deze tijdelijke subsidieregeling Journalistieke Innovatie 2017 is EUR 1.000.000 vrijgemaakt, waarvan EUR 800.000 beschikbaar is voor subsidieverlening en EUR 200.000 voor advisering en begeleiding van de aanvragers.

De subsidieregeling stond in 2017 open voor projecten die gericht zijn op vernieuwende journalistieke producten, diensten of werkwijzen. Er is in 2017 totaal een bedrag toegewezen van EUR 546.438 voor 17 projecten in de eerste subsidieverstrekking en van EUR 210.995 voor 11 projecten in de tweede en derde subsidieverstrekking. Verderop in dit jaarverslag leest u meer over de toegewezen aanvragen.

In 2017 is naast de regeling Journalistieke Innovatie ook de tijdelijke innovatieregeling Vernieuwende Journalistiek uitgevoerd. Deze regeling is bedoeld voor studenten en net afgestudeerden en staat ook bekend als The Challenge.

2.2 Versterking regionale en lokale journalistiek

In 2017 zijn drie nieuwe projecten in het kader van onze regeling regionale samenwerking van start gegaan. Het gaat om RNN (Regionaal Nieuws Netwerk) van Omroep West, Media Valley (Limburg) en Broeinest Brabant (Fontys samen met Brabantse regionale dagbladen van de Persgroep). Eerder (in 2016) werd het spits afgebeten door een samenwerkingsverband tussen een aantal lokale omroepen in Twente en Dagblad Tubantia (Persgroep). In totaal is voor deze regeling 1.35 miljoen uitgetrokken over een periode van vier jaar. In 2017 werd ook een projectleider aangesteld (0.2 FTE) die tot taak heeft:

- Het monitoren van de projecten en rapporteren aan het Fonds;
- De liason officer tussen de projecten te zijn (lessons learned uitwisselen);
- Het helpen ontwikkelen van een meetsysteem (wat is de impact van de samenwerking?)

Contacten en gesprekken met de vier centra tonen aan, dat in alle gevallen de betrokkenen bij de centra hun projecten buitengewoon serieus nemen en daar zonder uitzondering veel tijd, energie en creativiteit in stoppen. Juist omdat het vier zo uiteenlopende projecten betreft, zien we uit naar de eerste evaluaties.

2.3 Sponsorregeling

Sinds 2010 hebben wij een bedrag van EUR 50.000 per jaar beschikbaar voor sponsoring van kortdurende projecten die verband houden met de taak- en doelstelling van ons fonds of met de vrijheid van meningsuiting. In 2015 en 2016 is dit bedrag tijdelijk verhoogd naar EUR 100.000 per jaar door toevoeging van het ideeënbudget. In 2017 is het Fonds weer overgegaan naar EUR 50.000 per jaar beschikbaar te stellen voor sponsoring en zijn in totaal negen activiteiten gesponsord door het Stimuleringsfonds. In hoofdstuk drie wordt hier verder op ingegaan.

2.4 Onderzoek

Het Stimuleringsfonds voert – al dan niet in samenwerking met anderen – onderzoek uit, kan opdracht geven aan anderen tot het uitvoeren van onderzoek en reageert op aanvragen voor subsidiering van onderzoek. De nadruk bij al dit onderzoek ligt op tempo en to the point. Niet uit weerstand tegen fundamenteel onderzoek, maar omdat de snel veranderende mediawereld vraagt om actuele oplossingen voor telkens nieuwe uitdagingen. Idealiter leveren de resultaten van het onderzoek ook nog aanbevelingen of handvatten op die de sector kan gebruiken.

G4-onderzoek

In 2017 heeft het Fonds in drie van de vier 'grote steden' gepresenteerd hoe in zo'n stad het nieuws ecosysteem er uit ziet. Nadat in december 2016 de aftrap was verricht in Utrecht, volgden in 2017 resp. Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. De presentatie laat het resultaat zien van noeste arbeid: telkens wordt alle nieuws in een bepaalde periode in zo'n stad 'gevangen', gecodeerd en geanalyseerd. Daarnaast wordt in elk van de steden een grote nieuwsgebeurtenis minutieus gereconstrueerd. Dit dient om een indruk te krijgen van de rol en het aandeel van traditionele nieuwsmedia, zelfstandige nieuwssites (hyperlocals) en social media bij de verspreiding van nieuws. Binnen dit onderzoek wordt nauw samengewerkt met universiteiten in de te analyseren steden. Studenten van UvA, Universiteit Leiden en Erasmus Universiteit worden getraind en getoetst en zijn verantwoordelijk voor het codeerwerk en de nieuwsreconstructies. Het Stimuleringsfonds biedt hen in overleg met hun docent-begeleiders ondersteuning bij hun afstudeeronderzoeken. Los van de twee genoemde deelonderzoeken is nog een derde onderzoek belegd bij studenten van Utrecht Data School van de Universiteit Utrecht. Zij kijken specifiek naar verspreiding van lokaal nieuws op de social media-platformen Facebook, Twitter, Instagram en Youtube. Dit betreft een netwerkanalyse die zich overigens niet beperkt tot kranten, omroepen en hyperlocals, maar die ook kijkt naar non-media (organisaties, individuen) die zich over een bepaalde niche in de nieuwsvoorziening ontfermen (onderwijs, economie of cultuur/uitgaan).
Dit jaar is de presentatie van het overkoepelende rapport gepland, waarbij de nieuwsecosystemen met elkaar worden vergeleken en de data met elkaar in verband worden gebracht. De afzonderlijke presentaties hebben al het nodige inzicht gegeven in de wijze waarop nieuws zijn weg vindt en welke rol journalisten, overheden, organisaties en publiek daarbij spelen. Zo hebben we veel geleerd over de wijze waarop jonge mensen social media gebruiken (en die radicaal afwijkt van de wijze waarop ouderen dit gebruiken). We hebben nu ook een goed van de samenhang tussen nieuwsorganisaties en de rollen die deze organisaties binnen het nieuws ecosysteem spelen. Kortom: alle aanleiding is om naar het eindrapport uit te zien.

Nieuwsstand
Op 28 september 2017 is in het Amsterdamse Pakhuis De Zwijger voor de tweede keer de nieuwsquiz De Slimste Journalist gehouden. Na het succes in 2016 is besloten hier een jaarlijks terugkerend evenement van te maken. Gezien het aantal inschrijvingen wordt het initiatief op prijs gesteld. Het Fonds ziet deze avond als een vrolijke en interessante manier om vorm te geven aan de presentatie van de Stand van de nieuwsmedia, het online platform van het Stimuleringsfonds waar bestaande en nieuwe onderzoek data m.b.t. journalistiek worden gepresenteerd, becommentarieerd en doorlopend geactualiseerd. Hierbij wordt samengewerkt met (inmiddels oud-) lector van de Hogeschool Utrecht, Piet Bakker.

Met de Nieuwsstand beoogt het Fonds invulling te geven aan zijn ambitie om te fungeren als kenniscentrum op het gebied van journalistiek ten behoeve van de sector, opleidingen en de politiek. De nieuwsquiz dient daarbij om het platform telkens opnieuw onder de aandacht te brengen en de doelgroepen met elkaar in contact te brengen.
De Slimste Journalist resulteerde opnieuw in een uitverkocht (pak)huis; teams afkomstig uit oude en nieuwe media, politiek, branche- en belangenorganisaties en opleidingen journalistiek namen het tegen elkaar op onder leiding van quizmaster Jeroen Overbeek.

Nederland-Vlaanderen
In 2017 werd een stevige stap naar 'het buitenland' gezet. In het kader van onze aandacht voor de verschillen en overeenkomsten op mediagebied tussen Nederland en Vlaanderen, werd een conferentie rond dit onderwerp georganiseerd in het Nederlandse cultureel centrum deBuren in Brussel. In aanwezigheid van de Vlaamse minister voor media en onze ambassadeur in België, werd de relatie tussen Nederland en Vlaanderen belicht, onder meer door een bijdrage van de voorzitter van een door ons Fonds ingestelde commissie die de verschillen en overeenkomsten in kaart gaan brengen. In 2018 wordt het eindrapport van deze commissie gepresenteerd. Daar wordt veel van verwacht, ook al omdat eerstgenoemde bijdrage in Brussel al leidde tot vragen en debatten in het Vlaamse parlement.

2.5 Kennisdeling
Het Stimuleringsfonds zet zich op meerdere vlakken in om kennis die voortkomt uit eigen programma's en onderzoeken, maar ook extern vergaard, te delen met de journalistieke praktijk, onderzoek en politiek.

Website
De website van het Fonds wordt al jaren ingezet als kennisplatform over journalistieke vernieuwing. Ooit gestart vanuit de gedachte de *lessons learned* van gesubsidieerde projecten te delen met de sector, is de site steeds meer een nieuwssite geworden over vernieuwing in binnen- en buitenland, met natuurlijk aandacht voor de eigen projecten.

In 2017 is er op meerdere vlakken geëxperimenteerd met de redactionele formule om tot betere content te komen en een groter bereik te creëren. Dat heeft geresulteerd in een stijging van ruim 30% wat betreft bezoeken, page views en nieuwe bezoekers, ten opzichte van 2016. Ook het aantal volgers op Facebook en Twitter groeit door en zorgt voor een belangrijke bron van verkeer op de site.

De redactie van de site is in 2017 verstevigd en bestaat uit vaste groep freelance journalisten en een eindredacteur. Omdat we ons niet willen beperkten tot berichtgeving over Nederland en de VS, is contact gelegd met freelance journalisten uit diverse (Europese) landen om ook de ontwikkelingen uit bijvoorbeeld Noorwegen en Spanje in beeld te kunnen brengen.

Om dichter op de actualiteiten te zitten is een dagelijkse nieuwsdienst opgezet waarbij journalisten beurtelings en dagelijks de ontwikkelingen in binnen- en buitenland bijhouden en hier verslag van doen. Deze opzet werpt zijn vruchten af en wordt in 2018 verder geoptimaliseerd.

Bijeenkomsten
In het kader van kennisdeling organiseert het Stimuleringsfonds diverse bijeenkomsten per jaar. Dat kan gaan om een kleinschalige debatavond over nepnieuws, een onderzoekspresentatie of grootschalig congres omtrent de toekomst van de journalistiek. Uitgangspunt van deze bijeenkomsten is altijd het faciliteren van kennisdeling. Daarbij kan het Fonds optreden als afzender, in bijvoorbeeld het geval van een onderzoekspresentatie, maar ook als facilitator waarbij de betreffende doelgroepen worden gekoppeld aan interessante initiatieven of start-ups, of bezoekers met elkaar in debat kunnen gaan.

In 2017 zijn de volgende bijeenkomsten georganiseerd:

Informatiebijeenkomst Innovatieregeling (februari)
In februari is een informatiebijeenkomst georganiseerd over de innovatieregeling. Potentiele aanvragers konden hun idee inhoudelijk bespreken met medewerkers van het Fonds. Hier was veel belangstelling voor en de mogelijkheid tot aanmelden moest voortijdig worden gesloten in verband met de verwachtte drukte.

Debatavond – Nepnieuws als wapen (maart)
Tijdens 'Nepnieuws als wapen' werd het thema nepnieuws vanuit verschillende perspectieven belicht door experts uit de sector, waarna werd gedebatteerd met de zaal. Journalist en historicus Hubert Smeets ging in op de geschiedenis van nepnieuws, agitprop en het Russische perspectief. Oud Washington-correspondent Charles Groenhuijsen keek naar de recente Amerikaanse verkiezingen, het leiderschap van Trump en zijn alternatieve feiten. Eric Newton is professor aan de Arizona State University. Hij belichtte het probleem vanuit zijn VS-perspectief en deelt zijn ideeën voor mogelijke oplossingen van het nepnieuwsprobleem.
De avond werd geleid door Jeroen Smit.

Perspectives on Post Truth Journalism met Joris Luyendijk, Evgeny Morozov & Marc Tuters (mei)
In samenwerking met IMMovator is een bijeenkomst in het Raadhuis van Hilversum georganiseerd over Perspectives on Post Truth Journalism. Met de Brexit en de Amerikaanse verkiezingen is een nieuw concept opgekomen: 'post-truthism'. Tijdens de bijeenkomst Perspectives on Post Truth Journalism geven Joris Luyendijk en Evgeny Mozorov hun visie op dit thema.

G4-presentaties (mei, juni, december)
In 2017 zijn de voorlopige resultaten van het G4-onderzoek gepresenteerd in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. Met ruim 100 aanmeldingen per presentatie een geslaagde serie bijeenkomsten waar de focus niet alleen lag op het presenteren van de resultaten, maar zeker ook op het debat met lokale media en politiek.

Congres Nederland – Vlaanderen (september)
In navolging op het congres in 2016 in Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond vond in 2017 de tweede editie plaats in deBuren te Brussel. Tal van experts uit België en Nederland spraken over verschillen, overeenkomsten en kansen, waarvoor veel animo was vanuit Vlaanderen. Op deze bijeenkomst werden ook de eerste bevindingen van de onderzoekscommissie Nederland-Vlaanderen gepresenteerd.

Stand van de Nieuwsmedia - De Slimste Journalist (september)
Doelstelling van De Stand van de Nieuwsmedia is de journalistieke praktijk, onderzoekers, studenten en politiek te informeren over de laatste stand van zaken in de journalistieke sector. Een 'standaard' perspresentatie heeft maar een beperkt bereik bij deze brede doelgroep, dus is gekozen voor een andere aanpak. Dat heeft geresulteerd in de quiz De Slimste Journalist: een nieuwsquiz over het afgelopen jaar, aangevuld met inhoudelijke vragen over De Stand van de Nieuwsmedia.

De Slimste Journalist werd dit jaar voor de tweede keer in deze vorm gepresenteerd en was wederom een succes met deelnemers uit alle zowel de praktijk, onderwijs, onderzoek en politiek.

Media van Morgen (Oktober)
De aangepaste innovatieregeling vroeg in 2017 om een nieuwe strategie om start-ups te koppelen aan de journalistieke praktijk en potentiele investeerders of samenwerkingspartijen. Het congres Media van Morgen stond in het teken van het presenteren en faciliteren van matchmaking tussen de start-ups uit de innovatieregeling en de markt. Daarnaast werd in tal van masterclasses, workshops en debatten gekeken naar de toekomst van de journalistiek in Nederland. Hierbij werd samengewerkt met mediapartners als Blendle, AD en KRO-NCRV om de journalistieke praktijk in gesprek te laten gaan met de bezoekers van Media van Morgen. Met meer dan 400 bezoekers was Media van Morgen ruim een week voor aanvang al uitverkocht en een groot succes.

2.6 Studiereis

Het bestuur van het Stimuleringsfonds maakt om de twee jaar een studiereis om op de hoogte te blijven van de meeste recente ontwikkelingen in de mediawereld en internationale contacten te leggen. Het bestuur had in 2016 afgezien van een studiereis, vanwege de kosten die waren gemoeid met de betrokkenheid van Deloitte bij een herstructurering van de governance. Vast stond al wel, dat een toekomstige studiereis niet anders dan naar de VS kon voeren. De ontwikkelingen daar op media-gebied gaan snel en zijn in zekere zin bedreigend voor de media in Nederland. Los daarvan zijn er ontwikkelingen op mediagebied die inspirerend zijn en waar lessen uit te trekken vallen.
In het verleden werd dit soort reizen voorbereid door de directie. De toenemende complexiteit van dit soort reizen alsmede tijdgebrek, hebben ertoe geleid dat is gekozen voor een studiereis die door een extern bureau was voorbereid. De reis voerde langs alle bedrijven die het bestuur graag wilde bezoeken. Bovendien bevonden zich in het reisgezelschap vertegenwoordigers van overheid en media die interessant zijn in het netwerk van het Fonds. Consequentie was wel, dat de reis wat duurder werd dan we gewend zijn. Uiteraard zijn de verslagen van de bezoeken op onze site gepubliceerd.

Huis van de Journalistiek
Het Fonds heeft in 2017 opdracht gegeven aan Bureau van de Bunt, in de persoon van directeur Ila Kasem, om de laatste fase van een verkenning naar een Huis van de Journalistiek uit te voeren en het bestuur begin 2018 een plan te presenteren met daarin concrete aanbevelingen.

2.7 Subsidieaanvragen

Behalve voor de innovatieregelingen en de regioregeling, konden in 2017 aanvragen worden ingediend voor de onderzoeksregeling en voor de exploitatieregelingen. In totaal zijn in het verslagjaar 198 subsidieaanvragen ingediend, tegenover 53 aanvragen in 2016. Het hogere aantal ingediende aanvragen in 2017 wordt veroorzaakt door met name het aantal aanvragen voor de Innovatieregeling (144). Hier hebben we kennelijk een goede combinatie van een aantrekkelijke (op nieuwe leest geschoeide) regeling en de groeiende expertise waar het gaat om de marketing rond onze regelingen en evenementen (vooral via social media).

Van de 198 aanvragen zijn er 152 afgewezen en 46 toegewezen. Onder de 46 toegewezen aanvragen bevinden zich 28 innovatieve projecten, 1 exploitatieproject, 5 onderzoeksprojecten, 3 projecten binnen de regeling Vernieuwende journalistiek en 9 sponsoringsprojecten. In hoofdstuk 2 wordt nader op deze projecten ingegaan.

2.8 Projectresultaten

Er werden in het verslagjaar 45 subsidievaststellingen behandeld van projecten die gefinancierd zijn op grond van de verschillende regelingen van het fonds: 33 van deze vaststellingen hebben betrekking op de Innovatieregeling, 7 verslagen gaan over onderzoeken in het belang van de persbedrijfstak, 5 subsidievaststellingen komen voort uit projecten van de Regeling Vernieuwende Journalistiek en één eindrapportage heeft betrekking op de Regeling Journalistieke Samenwerking.

In hoofdstuk 3 wordt verder op een deel van de projectresultaten ingegaan.

3. Subsidieverlening

Het Stimuleringsfonds is bevoegd om subsidie te verlenen in de vorm van kredieten, kredietfaciliteiten of uitkeringen aan door het fonds goedgekeurde projecten.

De wettelijke grondslag voor subsidieverstrekking is gelegen in de Mediawet 2008, nader uitgewerkt in de Mediaregeling 2008 en in de diverse tijdelijke regelingen, te weten: de innovatieregelingen (Journalistieke Innovatie en Vernieuwende journalistiek/The Challenge) en de regeling Regionale Journalistieke Samenwerking. Aanvragers die voor subsidieverlening in aanmerking willen komen moeten voldoen aan de criteria van de desbetreffende subsidieregeling. Voor ieder project geldt als algemene voorwaarde dat het moet worden uitgevoerd zoals het is ingediend en dat eventuele wijzigingen ter goedkeuring aan ons dienen te worden voorgelegd.

Dit wordt tussentijds en na afloop van het project getoetst aan de hand van inhoudelijke en financiële rapportages over de voortgang van het project. Verder geschiedt de uitbetaling van de subsidie vrijwel altijd in tranches, na goedkeuring van tussenrapportages en wanneer is voldaan aan alle overige voorwaarden van de subsidieverlening.

Op grond van de door de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap goedgekeurde begroting 2017 van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek is voor subsidieverlening in 2017 een bedrag van EUR 1.310.000 beschikbaar. In totaal ontving het Fonds EUR 2.119.000 van het ministerie. Indien er gedurende het jaar aanvragen zijn voor projecten die van uitzonderlijk belang zijn voor (het behoud van) de pluriformiteit of de journalistieke infrastructuur, gaan die ten laste van het weerstandsvermogen.

Voor de verschillende activiteiten waarvoor subsidie kan worden aangevraagd is een plafond ingesteld zodat er geen scheve verdeling van de middelen over de verschillende activiteiten optreedt.

In 2017 zijn geen aparte middelen vrijgemaakt voor subsidieverlening aan onderzoek en aan de exploitatie van persorganen; subsidietoekenningen op dit gebied (zie 2:2) komen altijd ten laste van het weerstandsvermogen. Voor de regelingen journalistieke innovatie en regionale samenwerking was respectievelijk EUR 800.000 en EUR 450.000 beschikbaar. Voor de regeling Vernieuwende Journalistiek (the Challenge) was EUR 60.000 beschikbaar.

In de volgende paragrafen wordt per regeling toegelicht aan welke projecten en op grond van welke regeling subsidie is toegewezen.

3.1 Persorganen

De artikelen 8.10 tot en met 8.14 van de Mediawet 2008 bieden diverse mogelijkheden om subsidie te verstrekken ten behoeve van de uitvoering van projecten om de exploitatiepositie van persorganen te verbeteren.

In 2017 is één aanvraag op grond van deze artikelen in de Mediawet gehonoreerd:
Children's International Press Centre - Fysio Educatief B.V. (EUR 50.000)

3.2 Onderzoek ten behoeve van de persbedrijfstak

Ondersteuning van onderzoeksprojecten die van belang zijn voor de gehele persbedrijfstak, gebeurt op basis van artikel 8.15 van de Mediawet 2008. De belangrijkste voorwaarde voor toekenning is dat de probleemstelling van het onderzoek past binnen onze doelstellingen en dat de resultaten van het onderzoek de bedrijfstak ten goede komen. Aan deze voorwaarde hebben de hieronder vermelde onderzoeksprojecten voldaan.

- La Jupe Sauvage Media Research – Media, pubiek en Verkiezingen 2017 (EUR 74.900)
- Mevrouw M.W.A. Odekerken – Bedreigingen Nederlandse journalisten (EUR 20.000)
- De Mediapraktijk – Het Journalistieke Brein (EUR 25.000)
- Meertens Instituut - The LegendChecker (EUR 1.500)
- iMMovator - Voortzetting onderzoekspilot MediaMatters (EUR 2.327)[1]

3.3 Journalistieke Innovatie

In 2010 werd de Tijdelijke subsidieregeling Persinnovatie ingesteld, waarbinnen wij ten behoeve van innovatie van de persbedrijfstak in Nederland subsidie kunnen verstrekken. Deze regeling vindt zijn grondslag in artikel 8.15a van de Mediawet 2008. In 2016 heeft deze regeling de naam Regeling Journalistieke Innovatie gekregen.

In 2017 is gestart met een aangepaste vorm van de Regeling. Voorheen werd een selecte groep ideeën aangescherpt in een Pressure Cooker van twee weekenden, voorafgaand aan het indienen van de definitieve aanvragen. Vervolgens werden de toegekende aanvragers vrijgelaten om enkel met incidentele begeleiding hun projecten uit te voeren, binnen een maximale periode van een jaar en een individueel subsidieplafond van ten hoogste €100.000,-.

Voor 2017 is gekozen voor een andere vorm. De begeleiding voorafgaand aan de aanvraag werd geschrapt. In plaats daarvan is een doorlopend begeleidingstraject opgezet, van zeven maanden. Met een individueel subsidieplafond van €35.000,- werden zestien deelnemers begeleid in het ontwikkelen van een prototype of pilot van het innovatieve idee. Dit werd vervolgens aan de markt gepresenteerd op Media van Morgen, op 27 oktober 2017. Hieruit zijn tot op heden 32 matches tussen deelnemers en marktpartijen voortgevloeid. Elf van de zestien deelnemers heeft een vervolgsubsidie aangevraagd om hun prototype of pilot verder te ontwikkelen, al dan niet in directe samenwerking met de markt.

De uitvoering van de regeling en de continuering van de gesubsidieerde projecten over de periode 2015-2016 zijn gemeten in een evaluatie. Deze evaluatie is uitgevoerd door Bart Brouwers en opgeleverd in juli 2017.

Afgaande op deze evaluatie en evaluatie van het traject in 2017, is er besloten om de Regeling Journalistieke Innovatie te staken en te starten met de SvdJ Accelerator. Binnen de Accelerator krijgen startups en gevestigde mediapartijen de kans om een prototype of pilot van hun innovatie te realiseren. Door het principe van 'metered funding' en het hanteren van strakke begeleiding en 'innovation accounting', wordt de kwaliteit van de pilots en prototypes naar verwachting verder verhoogd.

[1] In 2016 is door het Fonds reeds EUR 74.000,- toegewezen aan het project iMMovator - Voortzetting onderzoekspilot MediaMatters

Aanvragen

In 2017 is voor de innovatieregeling een bedrag van EUR 800.000 uitgetrokken. De subsidie is beschikbaar gesteld in drie subsidieverstrekkingen, waarvan de eerste subsidieverstrekking EUR 550.000 bedroeg en de tweede en derde subsidieverstrekking samen EUR 250.000 bedroegen. Daarnaast is er een bedrag van EUR 200.000 beschikbaar gesteld voor coaching en advies. In totaal werden 144 aanvragen ingediend.

Na het indienen van de aanvraag boog het bestuur zich over het journalistieke gehalte, de haalbaarheid van de projecten en de vernieuwende bijdrage voor de persbedrijfstak in Nederland. Het bestuur selecteerde uiteindelijk zeventien projecten die voor een totale subsidie van EUR 546.438 in aanmerking kwamen in de eerste subsidieverstrekking en elf projecten die voor een totale subsidie van EUR 210.995 in aanmerking kwamen in de tweede en derde subsidieverstrekking.

Toewijzingen in de eerste fase (besluiten van 15 maart 2017):

- FD en ESB - NAEVO.nl /// powered by ESB en FD (EUR 35.000)
- Beeld & Geluid - Politiek Live: Feit of Fictie? (EUR 35.000)
- BNR - BNR Smart Radio d.m.v. Artificial intelligence (EUR 35.000)
- Unframed Media - Unframed (EUR 35.000)
- Stichting Netwerk Amsterdamse Helden - Bijlmer Style Media Centrum (EUR 35.000)
- Ruud Oosterwoud - DROG (EUR 34.800)
- Joris Jan Hoogeboom - Working name "truth tracker" (EUR 27.200)
- The Playwall - The Playwall pilot (EUR 35.000)
- AT5 - Nieuws? Dat ben je zelf! (EUR 35.000)
- Bureau Interactieve Communicatie (BIC) - Interactieve Tijdlijn (EUR 30.475)
- De Balie - Spraakmakers (EUR 27.293)
- Newschain VOF - Newschain (EUR 34.880)
- ACED - The Common Affairs (EUR 27.500)
- De CONNECTORS - Datamining Breda (EUR 19.000)
- RMC Twente - De Twentement App (EUR 35.000)
- Storypix – Storypix (EUR 33.200)
- BredaVandaag.nl B.V. – Polichat (EUR 32.000)

Toewijzingen in de tweede en derde fase (besluiten van 6 december 2017):

- Storypix – Storypix Smart TV (EUR 18.400)
- Joris Jan Hoogeboom -Untangle (EUR 22.000)
- Ruud Oosterwoud – DROG (EUR 17.370)
- ESB - NAEVO.nl (EUR 10.000)
- Medivers - Getekend of geschetst (EUR 10.000)
- Newschain VOF - Newschain (EUR 34.980)
- De CONNECTORS – DataminingX (EUR 33.245)
- Unframed Media - Unframed (EUR 35.000)
- ACED - ACED (EUR 10.000)
- AT5 - @Five (EUR 10.000)
- De Balie - STUDIO (EUR 10.000)

3.4 Vernieuwende journalistiek

Het Stimuleringsfonds voor de journalistiek voert op basis van artikel 8.15a van de Mediawet 2008, de Tijdelijke subsidieregeling Journalistieke Innovatie uit. De projecten die op grond van deze regeling gefinancierd zijn, zijn vooral afkomstig van gevestigde mediapartijen en hebben vooral betrekking op de aggregatie en distributie van journalistieke producties. De bedoeling van de regeling Vernieuwende journalistiek is te komen tot vernieuwing van journalistieke producten en diensten en is gericht op studenten die een hogere opleiding volgen op het gebied van media. De regeling is bekendgemaakt als The Challenge: Reinventing Journalism.

De regeling heeft speciaal het oog op het uitlokken van vernieuwende journalistieke ideeën van studenten aan de hogere opleidingen journalistiek, media of communicatie. Andere hogere opleidingen zijn echter niet van de regeling uitgesloten, omdat ook daarvandaan, al dan niet in combinatie met studenten van eerdergenoemde opleidingen, vernieuwende journalistieke ideeën kunnen komen. Voorafgaand aan de aanvraag dienen de aanvragers een projectidee aan het Stimuleringsfonds voor te leggen dat wordt beoordeeld op originaliteit en kansrijkheid. Op basis hiervan krijgt de indiener van het projectidee advies om een aanvraag in te dienen.

In 2017 zijn voor The Challenge 12 ideeën ingediend, waarvan er 8 zijn uitgenodigd deel te nemen aan de Summerschool in de zomer van 2017 om het project te verbeteren. Uiteindelijk zijn er zes aanvragen ingediend die op 4 oktober 2017 zijn voorgelegd aan het bestuur. Besloten is twee projecten een subsidie toe te kennen van ten hoogste EUR 20.000 en een project een aanmoedigingsprijs in de vorm van subsidie toe te kennen van ten hoogste EUR 5.000.

- Are We Europe (EUR 20.000)
- Research Assistant (EUR 5.000)
- ZZPeer (EUR 20.000)

3.5 Bezwaar en beroep

Sinds het moment dat de Mediawet in 1988 in werking trad, functioneert het Stimuleringsfonds als zelfstandig bestuursorgaan. Dit brengt met zich mee dat aanvragers de mogelijkheid hebben om bezwaar te maken tegen onze beslissingen op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB). Hierin is de rechtsgang bepaald die aanvragers kunnen volgen indien zij een besluit van het Stimuleringsfonds willen aanvechten.

In 2017 zijn 3 bezwaarschriften behandeld, 2 tegen een besluit in het kader van de Tijdelijke subsidieregeling Journalistieke Innovatie en 1 tegen een besluit in het kader van de exploitatieregeling. Bij alle bezwaarschriften is besloten om het besluit tot afwijzing te handhaven.

4. Projectresultaten

Voor alle door het fonds gefinancierde onderzoeksprojecten geldt dat de resultaten beschikbaar worden gesteld aan de sector. Hetzelfde geldt voor de innovatieprojecten. Verder hebben wij in 2017 in de rol van sponsor eveneens bijgedragen aan de verspreiding van onderzoeksresultaten.

Alle projectresultaten, verslagen van bijeenkomsten en publicaties zijn te vinden op de website van het Stimuleringsfonds (www.svdj.nl).

4.1 Onderzoeksregeling

Het bestuur heeft in 2017 zeven subsidievaststellingen met betrekking tot de onderzoeksregeling behandeld en goedgekeurd. Deze regeling is bestemd voor subsidieaanvragen gericht op onderzoek in het belang van de persbedrijfstak in Nederland.

- TNO Informatiemaatschappij – Cameraad (EUR 79.845)
- Stichting Verhalende Journalistiek - Podcastplan Ware Verhalen (EUR 13.740)
- Stichting iMMovator Cross Media Network - Media Matters (EUR 73.073)
- La Jupe Sauvage Media Research - Media, pubiek en verkiezingen 2017 (EUR 74.900)
- Mevrouw M.W.A. Odekerken – Bedreigingen Nederlandse journalisten (EUR 20.000)
- Stichting Free Press Unlimited - Publeaks.nl (2.0) (EUR 27.402)
- Meertens Instituut - The LegendChecker (EUR 0,00)[2]

4.2 Innovatieprojecten

In 2017 werden 33 innovatieprojecten succesvol afgerond. Op svdj.nl zijn alle projecten te vinden waar ze zijn voorzien van een interview met de initiatiefnemers over de projectresultaten.

- Follow the Money BV - Gamification van onderzoeksjournalistiek (EUR 27.000)
- Data World – NDCO (EUR 59.000)
- VRMaster BV – VRnu (EUR 80.000)
- Ruud Oosterwoud – Disinfogenerator (EUR 19.920)
- Hogeschool Utrecht – Nuse (EUR 49.799)
- Sanoma – Nuprofiel (EUR 74.995)
- Keydatos BV - Van databron naar nieuwsartikel (EUR 100.000)
- BredaVandaag.nl B.V. – Polichat (EUR 0,00)[3]
- Novum Nieuws NV – Live (EUR 50.000)
- Dag en Nacht Media - Dag en Nacht Media - Startup van een Nederlands podcastplatform, 2017 – 2018 (EUR 24.500)
- 10Duizend – Prendid (EUR 23.320)
- TNO - Watskeburt?! (EUR 54.734,50)
- YipiY - Dutch Didit BV – YipiY - unieke nieuwscontent door lezerscontact (EUR 23.335)

[2] Toelichting: de aanvrager was voor de uitvoering van zijn project afhankelijk van co-financiering door het NWO. Helaas werd een subsidie door het NWO niet toegekend, als gevolg waarvan de aanvraag – na toekenning – bij het Fonds eveneens werd ingetrokken.

[3] Toelichting: de aanvrager (BredaVandaag.nl BV) kwam na toekenning van subsidie, in zwaar weer. De aanvrager was zo sportief het Fonds daarvan – voor uitkering van subsidie – op de hoogte te stellen en af te zien van onze bijdrage.

- FD Mediagroep - BNR Expert podcast netwerk (EUR 50.000)
- The Broadcaster bv – Locali (EUR 100.000)
- ESB BV - NAEVO.nl /// powered by ESB en FD (EUR 35.000)
- Mediahuis Nederland - Het moet van 2 kanten komen (EUR 0,00)[4]*
- Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid - Politiek Live: Feit of fictie? (EUR 22.079,99)
- Newschain VOF – Newschain (EUR 34.842,04)
- Unframed Media – Unframed (EUR 19.803,25)
- The Playwall - The Playwall (EUR 35.000)
- Readab.ly - Botcave: een platform voor slimme journalistieke chatbots (EUR 22.700)
- Stichting Netwerk Amsterdamse Helden - Bijlmer Style Media Centrum (EUR 35.000)
- Bureau Interactieve Communicatie – BIC - Interactieve Tijdlijn (EUR 30.475)
- De Balie – Spraakmakers (EUR 27.293)
- AT5 - Nieuws? Dat ben je zelf! (EUR 35.000)
- Storypix – Storypix (EUR 33.200)
- DE CONNECTORS - Datamining Breda (EUR 19.000)
- RMC Twente - Twentement app (EUR 35.000)
- Business Nieuws Holding B.V. - BNR Smart Radio d.m.v. Artificial Intelligence (EUR 35.000)
- Ruud Oosterwoud – DROG (EUR 34.800)
- ACED - The Common Affairs (EUR 27.500)
- Joris Jan Hoogeboom - Working name “truth tracker” (EUR 27.200)

4.3 Vernieuwende journalistiek

In 2017 werden 5 projecten van The Challenge succesvol afgerond. Op svdj.nl zijn alle projecten te vinden waar ze zijn voorzien van een interview met de initiatiefnemers over de projectresultaten.

- Arthur van Ree, Stefan Heijdra, en Rutger Westerhof – Root Content (EUR 20.000)
- TMI – TMI (EUR 20.000)
- Luuk Ex, Kai Chu Wu, Meng Hsun Wu – Pagefacts (EUR 12.910,62)
- Femke Awater en Charlotte Waaijers - Correlations: off the record (EUR 13.386,90)
- The Playwall – The Playwall (EUR 20.000)

[4] Toelichting: de aanvrager gaf halverwege project aan dat de projectleider was vertrokken en er daarmee onduidelijkheid over het project was ontstaan. Op eigen verzoek is daarom het project ingetrokken, de definitieve subsidie op nul euro vastgesteld en is het reeds betaalde voorschot terugbetaald.

4.4 Sponsoring

Sinds 2010 hebben wij een bedrag van EUR 50.000 per jaar beschikbaar voor sponsoring van kortdurende projecten die verband houden met de taak- en doelstelling van ons fonds of met de vrijheid van meningsuiting. In 2015 en 2016 is dit bedrag verhoogd naar EUR 100.000 per jaar door toevoeging van het ideeënbudget. Hiermee wordt het mogelijk voor aanvragers een idee in te dienen waarvoor nog bijval of externe financiering buiten het fonds voor wordt gezocht. Dit zou dan eventueel op site gepubliceerd kunnen worden. In 2017 is het bedrag weer verlaagd en EUR 50.000 beschikbaar gesteld voor sponsoring. De volgende 9 activiteiten zijn in 2017 voor een totaalbedrag van EUR 27.960 gesponsord door het Stimuleringsfonds:

- Stichting het Nederlands Persmuseum - Expositie over het werk van Peter van Straaten (EUR 2.500)
- Stichting Sargasso - Tijdelijke redactionele ondersteuning StellingChecker (EUR 5.000)
- De Balie – De Slag om Satire (EUR 1.500)
- Stichting Journalistieke Jaarprijzen - Herstel vertrouwen in de journalistiek (EUR 4.460)
- iMMovator – Media Future Week (EUR 4.000)
- Stichting Beeldende Kunst Delft – Foto journalistiek (EUR 3.000)
- Europese Culturele Hoofdstad 2018 Leeuwarden – Fryslân -Iepen UP! 18x18 (EUR 5.000)
- Nederlandse Vereniging van Journalisten - Festival van de Journalistiek 2017 (EUR 2.500)
- VICE – VICE meets de lijsttrekkers (EUR 0,00)[5]

[5] Toelichting: Hier gebeurde het – voor het eerst in de recente geschiedenis van het Fonds – dat een partij een aanvraag voor sponsoring kreeg toegewezen, het project (voor zo ver het Fonds heeft kunnen zien) geheel volgens aanvraag heeft uitgevoerd en daarna verzuimt een declaratie in te dienen. Na lang wachten, heel veel reminders en uiteindelijk een ultimatum heeft het Bestuur besloten de subsidie terug te brengen naar EUR 0,00,-.

5. Risicobeheersing

Het Stimuleringsfonds leunt volledig op de jaarlijkse structurele bijdrage van het ministerie van OC&W. Het fonds kan door een gedisciplineerde werkwijze intern financiële risico's beheersen, maar heeft niet tot nauwelijks invloed op politieke ontwikkelingen die direct of indirect gevolgen kunnen hebben voor het budget of voortbestaan van het fonds.

Binnen de bedrijfsvoering is wellicht het grootste risico dat de besluiten die worden genomen m.b.t. subsidies en deelname aan programma's per definitie appelabel zijn. Dat betekent dat iemand die meent dat zijn/haar aanvraag niet voldoende zorgvuldig of niet onpartijdig is afgehandeld het recht heeft op een hoorzitting en – vanzelfsprekend - een rechtszaak kan aanspannen.
Het fonds probeert dit soort gevallen tot een minimum te beperken door heldere criteria en procedures te ontwerpen, de selectie zorgvuldig uit te voeren en de besluiten goed gemotiveerd te verwoorden. Ondanks dat is er altijd het risico dat iemand zich misdeeld voelt en het fonds via de rechter dwingt tot vergoedingen of anders tenminste hoge juridische kosten.

Vanuit de operationele activiteiten is de organisatie vanwege de geringe omvang per definitie vrij kwetsbaar. De 'match' tussen de omvang van de organisatie en de ambities kan bovendien alleen in stand worden gehouden als de medewerkers zich sterk ontwikkelen op hun eigen terrein. Omdat het daarbij soms gaat om vrij specifieke kennis, worden als gevolg daarvan medewerkers steeds moeilijker vervangbaar. Daar staat tegenover, dat het unieke karakter van het Fonds voldoende aantrekkingskracht heeft.

Tot slot is het van belang op te merken, dat de 'vraag vanuit de markt' de middelen van het Fonds overstijgt. We zijn vooral op het terrein van innovatie en samenwerking duidelijk begrensd door de middelen die we hebben. Bij de innovatie-regeling konden in 2017 van de 144 aanvragers slechts zestien projecten worden gehonoreerd; een vierde ronde 'Regionale Samenwerking' is geschrapt om het weerstandsvermogen (waarvan is afgesproken dat de 'ondergrens' naar 1 miljoen Euro wordt bijgesteld), overeind te houden.

6. Vooruitblik 2018

Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek is voortdurend op zoek naar verbetering van de werkzaamheden. Deels gedwongen door een bescheiden budget, maar zeker ook als gevolg van de turbulentie in de mediawereld, moet het Fonds snel kunnen schakelen, snel beleid kunnen bijstellen. Dat vertaalt zich in regelingen die jaarlijks worden aangescherpt, nieuwe onderzoeken, nieuwe thema's en nieuwe evenementen. Meer en meer schudt het Fonds het imago van overwegend subsidiegever van zich af. Natuurlijk dient het Fonds met subsidies nieuwe wegen binnen de journalistiek te zoeken, maar gaandeweg is het besef gegroeid, dat innovatie niet is gebaat bij geld alleen, maar vooral bij een mate van structuur en begeleiding. Sterker nog, dit jaar gaat het Fonds voor het eerst het innovatieprogramma uitvoeren vanuit de gedachte dat subsidie binnen een innovatieproject vooral afleidt. Het idee dat er binnen zo'n regeling door een partij een plan is ingediend, een bijbehorende begroting en dat op basis daarvan geld beschikbaar is gesteld, leidt tot de gedachte dat dat geld moet worden opgemaakt op de wijze zoals afgesproken. Dat laatste is strijdig met onze eigen beginselen, zijnde dat een plan telkens moet worden bijgesteld en aangepast om uiteindelijk een levensvatbaar plan te worden. De bedding waarbinnen zich dat afspeelt dient even flexibel te zijn, ook de begroting. Daarom gaat het Fonds geen subsidies meer toekennen, maar laat het projecten (uiteraard na selectie) toe tot het Accelerator-programma. Daarbinnen worden per projectonderdeel bekeken hoeveel geld er nodig is om een volgende stap te maken en wordt telkens – bij een positieve beoordeling – dat gedeelte van het geld beschikbaar gesteld. Eerder al was de innovatieregeling aangepast, waarbij het Fonds projecten ondersteunt tot aan het moment dat ze zich aan 'de markt' kunnen presenteren. Dat bleek in 2017 een groot succes. Zo'n twintig projecten maakten 34 'matches' met financiers en mediabedrijven. Het idee was om méér projecten te kunnen ondersteunen, maar vooral ook om in een eerder stadium te kunnen vaststellen of een project levensvatbaar is of niet. Dat is in 2017 overtuigend aangetoond.
Daar waar de regeling in 2017 nog voorzag in een vorm van ópvang' voor projecten die geen 'match' hadden gemaakt, doen we dat in 2018 niet meer. Wel willen we de bestaande exploitatie regeling zodanig opnieuw vorm geven, dat dit een logische vervolgstap is voor innovatieve partijen die willen opstarten of een doorstart willen maken.

Challenge

Ook the Challenge gaat zich steeds meer langs deze lijnen afspelen. In 2017 werd voor het eerst een summerschool georganiseerd, dat was een groot succes. De indruk bestaat dat niet zozeer het programma, alswel het tijdbeslag en de medewerking van opleidingen/universiteiten debet zijn aan het soms wat magere aanbod binnen dit programma. Het voornemen is, om dit jaar rond the Challenge nog één keer alles op alles te zetten en bij tegenvallende resultaten dit programma op te heffen c.q. te doen opgaan in de bestaande innovatieregeling.

Gemeenteraadsverkiezingen

Wat ook zonder twijfel de nodige aandacht zal krijgen, is een groot onderzoek naar de relatie tussen mediagedrag en stemgedrag. Een onderzoek (in samenwerking met bureau LJS, Windesheim, de VU en Kantar) dat veel tijd, geld en energie kost, maar dat ongetwijfeld rijke inzichten gaat opleveren. De resultaten van dit onderzoek worden gepresenteerd op de Grote Regio Dag (zie onder). De hoop en verwachting is, dat we in dit onderzoek samen kunnen optrekken met de Persgroep, die gaan zorgen voor de journalistieke invulling. De Persgroep (AD) heeft daarmee aantrekkelijke content in de nasleep van de verkiezingen en het Fonds is verzekerd van aandacht door die publicaties.

Media van Morgen
Het grote succes van het congres de Media van Morgen roept om herhaling. We gaan opnieuw een congres plannen voor het eind van het kalenderjaar waar start-ups zich kunnen presenteren en het publiek een goede indruk kan krijgen van hoe journalistiek er uit gaat zien.

Grote Regio Dag
Volgens een vergelijkbaar concept (aandachttrekkend plenair programma en interessante randprogrammering) organiseren we in 2018 voor het eert De Grote Regio Dag in het Muntgebouw in Utrecht. Dit is niet alleen de dag waarop de resultaten van het onderzoek naar de gemeenteraadsverkiezingen worden gepresenteerd, maar ook de projecten rond regionale samenwerking zich presenteren, start-ups vertellen wat ze voor regionale journalistiek kunnen betekenen. De randprogrammering voorziet voorts in debatten rond thema's regio en onderzoek. We hebben partijen als NVJ en VVOJ benaderd om een deel van de randprogrammering voor hun rekening te nemen.

Actualiteit
Als altijd kan het Fonds snel reageren als de actualiteit daartoe aanleiding geeft. Zoals we eerder bijeenkomsten organiseerden rond het thema 'nepnieuws' blijft ook in 2018 nadrukkelijk de mogelijkheid bestaan om snel bijeenkomsten te organiseren.

Reguliere subsidieverlening
Zoals vorige jaar reeds gemeld worden weinig aanvragen ingediend voor reguliere subsidieverlening aan persorganen. Dat heeft grotendeels te maken met het feit dat de voorwaarden waaraan aanvragers moeten voldoen zichtbaar en voelbaar geschreven in een tijd dat het Fonds zich vooral richtte op de uitgevers van papieren dagbladen.
Bestuur en directie van het Fonds hebben zich voorgenomen in 2018 de regelingen af te stemmen op de huidige tijd. Niet alleen blijkt er – ook in de digitale mediawereld – behoefte aan hulp bij een opstart of een doorstart; we denken ook dat deze regeling een logisch verlengde kan zijn voor de nieuwe innovatieregeling - en op basis daarvan te bezien of daarvoor apart middelen moeten worden bestemd. Uitgangspunt zal wel blijven dat de exploitatieregeling, in welke vorm dan ook, zal zijn gericht op het ondersteunen van projecten die van groot belang zijn voor de journalistieke infrastructuur of de pluriformiteit van de pers.

Kennisdeling
In 2018 worden verdere stappen gezet op gebied van kennisdeling, zowel online als offline. Online zal de site vernieuwd worden, met meer en betere online content tot gevolg. Maar ook een betere scheiding tussen 'nieuws en achtergronden' en informatie van en over het Fonds. In 2018 wordt het platform beschikbaar gesteld, waarop alle voor de sector relevante onderzoek vindbaar en doorzoekbaar wordt gemaakt. Dit project, dat samen met de VU wordt uitgevoerd, biedt voor het eerst op een gebruikersvriendelijke wijze inzage in onderzoek op gebied van journalistiek en media. Daarnaast worden de diverse doelgroepen op uiteenlopende manieren offline benaderd. Er staan meerdere kleinschalige sessies op het programma, waar experts kennisdelen met de sector en gedebatteerd kan worden.

Regionale samenwerking
De vier projecten rond Regionale Samenwerking worden – als eerder beschreven – gevolgd door de projectleider. De projecten presenteren zichzelf tijdens eerder genoemde Grote Regio Dag.

Samenwerking
Het Fonds zoekt, daar waar dat relevant en werkbaar is, graag de samenwerking met andere partijen. Uitgangspunt daarbij is dat de onvermijdelijke vertraging die zoiets veroorzaakt (afstemming, culturen) ruimschoots wordt gecompenseerd door de verrijking van het resultaat. Het Fonds zal altijd blijven zoeken naar vormen van samenwerking die bijdragen aan de missie en de effectiviteit van onze acties en programma's vergroten.
Voor het Fonds is in 2018 de samenwerking met partijen als de VVOJ. De NVJ, de RPO en de lokale omroepen van groot belang. Met hen hopen we samen te werken bij de Grote Regio Dag.

Huis voor de Journalistiek
Een vergaande vorm van samenwerking zou gestalte kunnen in het zogenoemde Huis voor de Journalistiek. Al enige tijd is het Fonds bezig met een verkenning naar het draagvlak voor zo'n Huis, waarin de samenwerking tussen organisaties, instituties, kennisinstituten en mogelijk bedrijfsleven op gebied van media vorm gaat krijgen. Verheugend veel partijen binnen de sector staan positief t.o.v. dit initiatief. Dat helpt bij ons streven om zo'n Huis voor de Journalistiek in beginsel zodanig vorm te geven en in te richten, dat er geen (grote) overheidsinvesteringen bij nodig zijn.

Onderzoeksjournalistiek
Een activiteit welke hoe dan ook een stempel op 2018 gaat drukken, is het beschikbaar stellen van overheidsmiddelen voor onderzoeksjournalistiek. De aankondiging daarvan heeft weer geleid tot een nieuwe vorm van samenwerking met het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten. Dit laatste omdat de minister heeft aangekondigd dat deze beide fondsen een rol gaan spelen bij de verdeling van die middelen. Dan is een vorm van afstemming gewenst immers: de regeling van die beide fondsen dienen dat zo goed als mogelijk complementair te zijn.
Bij het ter perse gaan van dit jaarverslag waren over het besluit van het ministerie nog geen bijzonderheden bekend. Binnen het Fonds worden alle nodige voorbereidingen getroffen om de organisatie snel op orde te hebben zodra er meer duidelijkheid is.

7. Begroting 2018

Het Stimuleringsfonds heeft in 2018 een donatie van EUR 2.134.470 ontvangen voor het uitvoeren van de wettelijke taken. Daarnaast heeft het Fonds rente-inkomsten die ook voor het uitvoeren van deze taken kunnen worden ingezet. Deze worden geraamd op EUR 0,03 miljoen in 2018. Verder kan het Fonds zijn eigen vermogen aanwenden voor het uitvoeren van zijn taken.[6] Dit zogenoemde weerstandsvermogen is in 2016 verlaagd van EUR 2 miljoen naar EUR 1 miljoen zodat het Fonds meer armslag heeft voor het uitvoeren van haar taken.

Voor 2018 ziet de verdeling van de middelen er als volgt uit:

Verdeling middelen	**2018**
1. Subsidie vernieuwing	865.000
2. Subsidie regionale nieuwsvoorziening	450.000
3. Voorziening kredietverlening	-
4. Operationele kosten	531.250
5. Uitvoering subsidieverlening	320.000
6. Onderzoek en kennisdeling	908.500
7. Samenwerking	100.000
8. (P.M.) onderzoek opdracht OCW	100.000
Totaal	**3.274.750**

[6] Met het ministerie van OCW is de afspraak gemaakt dat vrijvallende middelen (doordat er minder subsidie is verleend dan er beschikbaar is gesteld en/of omdat projecten zijn stopgezet) aan het vermogen worden toegevoegd. Mocht dat vermogen boven de 1 miljoen euro (sinds 2016) uitkomen (het zogenaamde weerstandsvermogen), dan kan daarvoor een bestemming worden gezocht in overleg met OCW. Die bestemming moet zoveel mogelijk in lijn liggen met de oorspronkelijke bestemming van de middelen.

Jaarrekening 2017

Balans per 31 december 2017

(na voorgestelde resultaatbestemming)

		2017		2016	
		EUR	**EUR**	EUR	EUR
Vaste activa					
Materiële vaste activa	*1*	**39.380**		46.900	
Som der vaste activa			**39.380**		46.900
Vlottende activa					
Vorderingen					
Subsidies in de vorm van kredieten	*2*	**200.000**		372.856	
Voorziening kredietverlening	*3*	**-200.000**		-272.855	
		–		100.001	
Te vorderen interest	*4*	**33.337**		36.784	
Vooruitbetaalde en te ontvangen bedragen	*5*	**25.960**		46.032	
		59.297		182.817	
Liquide middelen	*6*	**4.212.008**		5.300.814	
Som der vlottende activa			**4.271.305**		5.483.631
			4.310.685		5.530.531
Vermogen	*7*				
Bestemmingsreserves		**991.758**		1.947.470	
Overige reserves		**2.473.669**		2.797.135	
			3.465.427		4.714.605
Kortlopende schulden					
Verplichtingen uit hoofde van:					
- Subsidies in de vorm van kredieten		**–**		25.000	
- Subsidies in de vorm van uitkeringen		**632.120**		552.235	
Overige kortlopende schulden	*8*	**213.138**		238.691	
Som der vlottende passiva			**845.258**		815.926
			4.310.685		5.530.531

Staat van baten en lasten over 2017

		Werkelijk 2017 EUR	Begroting 2017 EUR	Werkelijk 2016 EUR
Baten				
Subsidie Ministerie van OCW	*9*	**2.119.000**	**2.119.000**	2.156.000
Totaal Baten		**2.119.000**	**2.119.000**	2.156.000
Lasten				
Subsidies in de vorm van uitkeringen:	*10*			
• Persorganen		**–**	**–**	-50.000
• Onderzoek in het belang van de persbedrijfstak		**207.150**	**30.000**	38.122
• Persinnovatie		**1.041.166**	**1.258.500**	661.914
• Regeling Regionale samenwerking		**450.000**	**450.000**	150.000
• Vernieuwende journalistiek (The Challenge)		**53.693**	**60.000**	88.402
• Journalistieke internet-informatie-producten		**–**	**–**	31.068
		1.752.009	**1.798.500**	919.506
Voorbereiding- en uitvoeringskosten	*11*	**396.224**	**372.500**	358.213
Voorziening kredietverlening	*3*	**100.001**	**50.000**	-34.708
		2.248.234	**2.221.000**	1.243.011
Onderzoekskosten	*12*	**608.889**	**602.500**	537.156
Operationele kosten:	*13*			
- Bestuurskosten		**135.874**	**105.000**	76.096
- Personeelskosten		**161.444**	**162.500**	152.364
- Bureaukosten		**147.734**	**173.500**	138.127
- Algemene kosten		**99.363**	**73.500**	96.691
		544.415	**514.500**	463.278
Totaal Lasten		**3.401.538**	**3.338.000**	2.243.445
Bedrijfsresultaat		**-1.282.538**	**-1.219.000**	-87.445
Financiële Baten en Lasten	*14*	**33.360**	**30.000**	37.608
Saldo van Baten en Lasten		**-1.249.178**	**-1.189.000**	-49.837

Kasstroomoverzicht over 2017

	2017		2016	
	EUR	**EUR**	EUR	EUR
Saldo baten en lasten		**-1.249.178**		-49.837
Aanpassingen voor afschrijvingen	**12.884**		10.298	
Mutaties werkkapitaal:				
• Vorderingen en te ontvangen bedragen	**20.072**		-27.926	
• Overige kortlopende schulden	**-25.553**		83.987	
	-5.481		56.061	
Mutaties subsidies				
• In de vorm van kredieten (vordering)	**172.856**		964.920	
• In de vorm van kredieten (schuld)	**-25.000**		-33.638	
• In de vorm uitkeringen	**79.885**		-221.871	
• Mutatie voorzieningen	**-72.855**		-971.591	
	154.886		-262.180	
Mutatie van de te vorderen interest	**3.447**		4.181	
		165.736		-191.640
Kasstroom uit operationele activiteiten		**-1.083.442**		-241.477
Investeringen in materiële vaste activa	**-5.364**		-8.538	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		**-5.364**		-8.538
		-1.088.806		-250.015
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		**–**		–
Mutatie liquide middelen		**-1.088.806**		-250.015

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2017

Algemeen

Verslaggevende entiteit
Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek, ('het fonds'), gevestigd te Den Haag, is een zelfstandig bestuursorgaan en is ingeschreven in het handelsregister als openbaar bestuur op het gebied van gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en welzijn onder nummer 27378739.

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van de instelling

De instelling is een zelfstandig bestuursorgaan; de voornaamste activiteiten bestaan uit het handhaven en bevorderen van de pluriformiteit van de journalistiek.

De activiteiten van het fonds vinden plaats in het binnenland.

Verslaggevingsperiode
Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Toegepaste standaarden
De jaarrekening van de instelling is opgesteld op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, RJ 640 organisaties zonder winsttreven. Op basis van RJ 640 zijn de Richtlijnen van de RJ alsmede Titel 9 Boek 2 BW zijn toegepast.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteit
Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen
Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de instelling zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen, worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico’s die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico’s waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de staat van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro’s, wat tevens de functionele valuta is van het fonds. Alle financiële informatie in euro’s is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- Voorziening van uitstaande kredieten

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: overige vorderingen, handelsschulden, overige te betalen posten en geldmiddelen.

Het fonds maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten en/of een handelsportefeuille. Daarnaast verstrekt het fonds geen leningen.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardeverminderingsverliezen worden direct in de staat van baten en lasten verwerkt. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie overige vorderingen behoren, worden verantwoord op de transactiedatum.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de staat van baten en lasten verwerkt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan het fonds en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Verbouwingen: 10%
- Inventaris: 20%
- Computers: 33%

Het fonds bepaalt het af te schrijven bedrag zonder rekening te houden met een restwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van het fonds, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de staat van baten en lasten verantwoord als kosten of opbrengsten.

Voorziening kredieten

Algemeen

De voorziening kredieten betreft een voorziening van het oninbare deel van de uitstaande kredieten (vordering) waarbij door het management is ingeschat dat het waarschijnlijk is dat deze niet zullen worden afgewikkeld.

Verder wordt een voorziening in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch het fonds noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor het fonds nadelige gevolgen heeft.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder Financiële instrumenten.

Opbrengstverantwoording

Baten en lasten worden tijdsevenredig toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het fonds is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De activiteiten van de instelling bestaan grotendeels uit activiteiten die vrijgesteld zijn van de BTW.

Subsidiebaten van het Ministerie van OCW worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het fonds.

Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Indien sprake is van aanpassingen van de per balansdatum opgebouwde aanspraken die voortvloeien uit toekomstige salarisverhogingen die per balansdatum reeds zijn toegezegd en die voor rekening van het fonds komen wordt hiervoor een voorziening gevormd.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij de pensioenuitvoerder wordt een vordering opgenomen als het fonds de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar het fonds zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als het fonds zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding

Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

1 Materiële vaste activa

	Verbouwing	Inventaris	Computers	Totaal 2017	Totaal 2016
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Aanschafwaarde op 1 januari	**32.583**	**28.082**	**8.538**	**69.203**	60.665
Investeringen boekjaar	–	**3.429**	**1.935**	**5.364**	8.538
Aanschafwaarde op 31 december	**32.583**	**31.511**	**10.473**	**74.567**	69.203
Afschrijvingen op 1 januari	**7.406**	**13.474**	**1.423**	**22.303**	12.005
Afschrijvingen boekjaar	**3.257**	**6.190**	**3.437**	**12.884**	10.298
Afschrijvingen op 31 december	**10.663**	**19.664**	**4.860**	**35.187**	22.303
Boekwaarde op 31 december	**21.920**	**11.847**	**5.613**	**39.380**	46.900

De materiële vaste activa bestaan uit verbouwingen, inventaris en computers met een afschrijvingspercentage van respectievelijk 10%, 20% en 33% per jaar.

2 Subsidies in de vorm van kredieten

		2017	2016
		EUR	EUR
Stand 1 januari		**372.856**	1.337.776
Bij:	verstrekte nieuwe kredieten	–	100.000
Af:	afgeboekte en vervallen niet uitgekeerde kredieten	**-172.856**	-981.588
Af:	Omzetting krediet naar subsidie	–	-74.000
Af:	ontvangen aflossingen	–	-9.332
Stand 31 december		**200.000**	372.856

Omzetting krediet naar subsidie

	2017	2016
	EUR	EUR
■ Wijlimburg BV, project wijlimburg.nl	–	-45.000
■ VJ Movement; onderzoek online videojournalistiek	–	-29.000
	–	-74.000

3 Voorziening kredietverlening

	2017	2016
	EUR	EUR
Stand 1 januari	**272.855**	1.244.446
Bij: dotatie ten laste van het resultaat	**100.001**	25.000
Af: vrijval ten gunste van het resultaat	**–**	-59.707
Af: Afboeking voorziening als gevolg van kwijtschelding kredieten	**-172.856**	-936.884
Stand 31 december	**200.000**	272.855

In de verslagperiode worden ten laste van het resultaat gebracht:

	2017	2016
	EUR	EUR
Dotatie ten laste van het resultaat	**100.001**	25.000
Vrijval ten gunste van het resultaat als gevolg van aflossing	**–**	-8.207
Vrijval ten gunste van het resultaat als gevolg van omzetting in subsidie	**–**	-51.500
	100.001	-34.707

4 Te vorderen interest

	2017	2016
	EUR	EUR
Deposito's en spaarrekeningen	**33.337**	36.784

5 Vooruitbetaalde en te ontvangen bedragen

	2017	2016
	EUR	EUR
Huur en servicekosten pand	**12.029**	11.898
Nog te ontvangen subsidies/ vooruitbetaalde subsidies	**10.620**	12.500
Te veel betaalde pensioenpremies	**946**	–
Overige vooruitbetaalde kosten	**2.365**	2.122
Nog te ontvangen bedragen	**–**	19.512
	25.960	46.032

6 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen per 31 december 2017 bestaat uit op bankrekeningen beschikbare middelen.

7 Eigen Vermogen

	Bestemmings reserve persinnovatie	**Bestemmings-reserve overige subsidie taken**	**Bestemmings -reserve subsidie taken regio**	**Egalisatie-reserve**	**Resultaat boekjaar**	**Totaal 2017**	Totaal 2016
	EUR	**EUR**	**EUR**	**EUR**	**EUR**	**EUR**	EUR
Stand per 1 januari	**633.720**	**90.000**	**1.193.750**	**2.797.135**	**–**	**4.714.605**	4.764.442
Mutaties:							
• Resultaat boekjaar	**–**	**–**	**–**	**–**	**-1.249.178**	**-1.249.178**	-49.837
Resultaatbestemming:							
• Ontvangsten	**–**	**2.119.000**	**–**	**–**	**-2.119.000**	**–**	**–**
• Bestedingen	**-1.041.166**	**-260.843**	**-450.000**	**–**	**1.752.009**	**–**	**–**
• Herverdeling egalisatiereserve	**644.740**	**-1.937.443**	**–**	**-323.466**	**1.616.169**	**–**	**–**
Stand per 31 december	**237.294**	**10.714**	**743.750**	**2.473.669**	**–**	**3.465.427**	4.714.605

Bestemmingsreserve persinnovatie

De bestemmingsreserve persinnovatie betreft EUR 237.294 voor voorwaardelijke subsidietoezeggingen die op grond van de subsidieregelingen persinnovatie en vernieuwende journalistiek gedaan zijn voor het jaar 2018 en verder.

Bestemmingsreserve overige subsidietaken

De bestemmingsreserve overige subsidietaken betreft EUR 10.714 voor voorwaardelijke subsidietoezeggingen (uitgezonderd persinnovatie) die voor het jaar 2018 en verder zijn aangegaan.

Bestemmingsreserve subsidietaken regio

De bestemmingsreserve subsidietaken regio betreft EUR 743.750 voor voorwaardelijke subsidietoezeggingen welke zijn aangegaan inzake de regeling regionale samenwerking voor het jaar 2018 en verder.

Egalisatiereserve
In lijn met de kaderwet ZBO en het door OCW goedgekeurde voorstel voor de vorming van een weerstandsvermogen van EUR 2,0 miljoen is door het Stimuleringsfonds in 2011 een egalisatiereserve gevormd. In 2016 is in het besluit met kenmerk 20160199/26201 het minimale weerstandsvermogen gehalveerd naar EUR 1,0 miljoen. Deze egalisatiereserve betreft de voormalige algemene reserve en het nog niet toegekende deel van de bestemmingsreserve subsidietaken (voorheen bestemmings-reserves reguliere steuntaken en oude taken). Deze reserve kan slechts worden aangesproken indien er gedurende het jaar aanvragen zijn voor projecten die van uitzonderlijk belang zijn voor (het behoud van) de journalistieke infrastructuur of de pluriformiteit van de pers.

De egalisatiereserve vormt tot een bedrag van EUR 1,0 miljoen het weerstandsvermogen van het Stimuleringsfonds, het meerdere (EUR 1,47 miljoen) kan in de aankomende jaren worden besteed aan nieuwe of reguliere taken.

Resultaatbestemming
Voorgesteld wordt het resultaat ad EUR -1.249.178 te verwerken in de egalisatiereserve en de bestemmingsreserves op basis van toegezegde subsidies na balansdatum. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

8 Overige kortlopende schulden

	2017	2016
	EUR	EUR
Overige schulden en overlopende passiva	**185.717**	190.212
Nog te betalen vakantiegeld en -dagen	**27.421**	28.468
Belastingen en sociale verzekeringen	–	13.551
Pensioenen	–	6.460
	213.138	238.691

De aangifte Loonheffingen en de afdracht Pensioenen zijn al in de maand december direct betaald. Vandaar dat er ultimo 2017 geen schuld bestaat.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Garanties

De afgegeven garanties in de vorm van een bankgarantie bij ABN AMRO Bank ten behoeve van derden bedroegen EUR 11.860 (2016: EUR 11.860).

Huurverplichting

Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek heeft het huurcontract per 1 september 2013 voor 5 jaar verlengd tot en met 1 september 2018. De huurverplichting volgend uit het meerjarig contract bedraagt tot einde van het contract EUR 32.078. Omgerekend naar 12 maanden is dit EUR 48.117.

Toegezegde subsidies

Het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek heeft per eindejaar 2017 voor EUR 991.758 aan voorwaardelijke subsidies toegekend voor toekomstige jaren. Hiervan heeft EUR 674.111 betrekking op 2018 en EUR 317.647 op 2019.

9 Subsidie Ministerie van OCW

Het Ministerie van OCW heeft het besluit genomen voor 2017 een subsidie van EUR 2.119.000 toe te kennen. De subsidie wordt verleend op basis van artikel 8.7 van de Mediawet 2008. De Kaderwet ZBO is van toepassing met uitzondering van artikel 22. De middelen zijn bestemd voor de reguliere steuntaken, zoals omschreven in de Mediawet 2008.

10 Subsidies in de vorm van uitkeringen

	2017	2016
	EUR	EUR
Subsidies in de vorm van uitkeringen ten behoeve van persorganen		
• De Groene Amsterdammer, omzetmaximalisatie losse artikelen	–	-50.000
	–	-50.000

	2017	2016
	EUR	EUR
Subsidies in de vorm van uitkeringen ten behoeve van onderzoek in het belang van de persbedrijfstak		
• Stichting Immovator, project mediamatters	**76.327**	75.400
• La Jupe Sauvage Media Research, onderzoek media publiek en verkiezingen	**74.900**	–
• Onderzoek Marjoleijn, project bedreigingen van Nederlandse journalisten	**20.000**	–
• De Mediapraktijk, Het Journalistieke Brein	**14.286**	–
• Christelijke Hogeschool Windesheim, Regionale mediacentra 2017	**12.023**	–
• Stichting free press unlimited, ontwikkeling publeaks.nl 2.0	**11.402**	–
• Universiteit van Amsterdam, ten behoeve van onderzoek “Beeld Suriname in de media”	**3.435**	3.515
• Motivaction International, mediabereiksonderzoek nieuwe nederlanders 2016	–	25.000
• Stichting free press unlimited, ontwikkeling publeaks.nl	–	16.000
• Boom Regionale Uitgevers / YipiY, ontdekking online kracht kranten	–	15.000
• Stichting Verhalende Journalistiek, Podcastplan Ware Verhalen	–	13.740
	212.373	148.655
• Stichting Immovator, project mediamatters	**-2.327**	–
• Voorziening	**-2.896**	–
• Radboud universiteit Nijmegen: project "journalisten in digitale tijdperk"	–	-21.860
• NDC-VBK de uitgevers, onderzoekproject multimediaal werken	–	-88.673
	207.150	38.122

	2017 EUR	2016 EUR
Subsidies in de vorm van uitkeringen ten behoeve van persinnovatie		
• Bookarang BV, project Backlight	**92.960**	–
• Journeyy, Project Fairytale	**73.333**	–
• mw. Bakker en Nolten, project The Case	**58.333**	41.667
• BNR Business News Holding, BNR Expert PodcastNetwerk	**50.000**	–
• Media Distillery, Media Distillery n Demand	**50.000**	–
• I Hate Statistics, project SnapStat	**46.573**	2.117
• VPRO, Project Fixed	**35.000**	35.000
• Sofie Willemsen, professionalisering Pop-up Journalism	**35.000**	–
• St. Netwerk Amsterdamse Helden, Bijlmer Stijl Media Centrum	**35.000**	–
• Business Nieuws Holding, BNR Smart Radio dmv Artificial Intelligence	**35.000**	–
• RMC Twente, De Twentement App	**35.000**	–
• ESB, NAEVO.nl /// powered by ESB en FD	**35.000**	–
• AT5, Nieuws? Dat ben je zelf!	**35.000**	–
• Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, Politiek Live: Feit of Fictie?	**22.080**	–
• The Playwall, pilot The Playwall	**35.000**	–
• Mvr. Jolien van de Griendt & Dhr. Pepijn Nagtzaam, Newschain	**34.842**	
• Dhr. Ruud Oosterwoud, DROG	**34.800**	–
• Storypix, project Storypix	**33.200**	–
• Bureau Interactieve Communicatie, Interactieve Tijdlijn	**30.475**	–
• OneWorld, project Sustainable Transition Tracker	**29.167**	20.833
• The Common Affairs, project The Common Affairs	**27.500**	–
• De Balie, Spraakmakers	**27.293**	–
• Publicism, project Publicism Blockchainjournalistiek	**27.273**	22.727
• Dhr. Joris Jan Hoogeboom, "Truth Tracker"	**27.200**	–
• Dag en Nacht Media, startup podcastplatform	**24.500**	–
• YipDutch Didit BV, project YipiY	**23.335**	–
• 10Duizend, project Prendid	**23.320**	–
• Dhr. Joep Steenbergen, Unframed	**19.800**	–
• Ruurd Oosterwoud, project Disinfogenerator	**19.920**	–
• De Connectors, Datamining Breda	**19.000**	–
• Wubben / Readab.ly, project Botcave	**15.133**	7.567
• Nzume Projects, project Dipsaus	**13.778**	11.022
• De heer S.J. Heijne, De Verhalenmarkt	**7.177**	78.293
• Unframed Media, Unframed	**3.231**	–
• Newschain VOF, Newschain	**3.229**	–
• De Connectors/Datamining Breda, DataminingX	**3.069**	–
• Follow the Money BV, Gamification van onderzoeksjournalistiek	**2.250**	24.750
• Storypix, Storypix Smart TV	**1.698**	–
• Keydatos BV, Van databron naar nieuwsartikel	**1.617**	52.500
• Dhr. Ruud Oosterwoud, DROG	**1.603**	–
Transporteren	**1.127.689**	296.476

	EUR	EUR
Transport	**1.127.689**	296.476
• St. Netwerk Amsterdamse Helden, Getekend of Geschetst	**923**	–
• De Balie, STUDIO (voorheen Spraakmakers)	**923**	–
• Mw. Noortje van Eekelen, ACED	**923**	–
• ESB B.V., NAEVO.nl	**923**	–
• Drs. Mark Pier, @Five	**923**	–
• Dhr. Joris Jan Hoogeboom, Untangle	**923**	–
• The Broadcaster, project Me, You, Press (Locali)	**–**	100.000
• Mediahuis Nederland, Project het moet van twee kanten komen	**–**	68.100
• L. Vogelzang, Reblr	**–**	50.000
• Novum Nieuws NV, project Live	**–**	50.000
• Stg. Immrs / hogeschool Utrecht, project Nuse	**–**	49.779
• Vrmaster BV, vrnu	**–**	40.000
• TNO, Project Watskeburt?!	**–**	32.841
• Argu Vof, project Argu Open Date	**–**	20.000
• Femke Awater, Correlations: off the record	**–**	18.515
• Stichting Marokko Meida, Vliegende Keep Journalistiek	**–**	13.250
	1.133.227	738.961
• Femke Awater, Correlations: off the record	**-8.236**	–
• Ode Uitgeverij, Ode sociaal nieuws netwerk	**-15.725**	–
• Mediahuis Nederland, Project het moet van twee kanten komen	**-68.100**	–
• Yenlo, de digitale leugendetector	–	-456
• 1848 BV, Politieke Monitor	–	-500
• Hillhorst, Drawing the Times	–	-1.664
• Yournalism, Crowdfunding voor iedereen medialandschap 21e eeuw	–	-2.794
• Fast Moving Targets, The Innovation Station	–	-2.894
• De heer J. Daalhuisen, Urban Apps	–	-14.005
• Uitgeverij Oostenwind, Swipebook	–	-15.145
• Expertisecentrum Journalistiek, The Conversation NL.	–	-39.589
	1.041.166	661.914

	2017 EUR	2016 EUR
Subsidies in de vorm van uitkeringen ten behoeve van regeling regionale journalistieke samenwerking		
• TV Enschede, Newsroom Enschede	**150.000**	150.000
• Fontys Hogescholen, project Broeinest Brant	**149.250**	–
• Regionale Omroep West, regionaal nieuws netwerk	**99.500**	–
• Media Valley, project Media Valley	**51.250**	–
	450.000	150.000

	2017 EUR	2016 EUR
Subsidies in de vorm van uitkeringen ten behoeve van de regeling voor vernieuwende journalistiek (The Challenge: Reinventing Journalism)		
• Are We Europe?	**20.000**	–
• ZZPeer	**20.000**	–
• Page Facts	**5.833**	10.000
• Research Assistant	**5.000**	–
• Root Content	**4.949**	9.235
• De Beelddenker	–	20.000
• TMI	–	20.000
• Journee	–	15.000
• The Playwall	–	14.167
	55.782	88.402
• The Playwall	**-2.089**	–
	53.693	88.402

	2017 EUR	2016 EUR
Subsidies in de vorm van uitkeringen ten behoeve van journalistieke internet-informatie-producten		
• Wijlimbrug BV, project wijlimburg.nl	–	31.068
	–	31.068

11 Voorbereidings- en uitvoeringskosten

	2017	2016
	EUR	EUR
Persinnovatie (inclusief personeel)	**281.710**	228.959
Juridische ondersteuning	**13.296**	14.486
Vernieuwende journalistiek	**49.593**	66.842
Regionale samenwerking	**35.181**	35.945
Beheer subsidiekosten	**16.444**	11.981
	396.224	358.213

Ten opzichte van 2016 zijn de kosten voor de persinnovatie toegenomen en de kosten voor de vernieuwende journalistiek afgenomen. Ten opzichte van de begroting zijn de "Voorbereidings- en uitvoeringskosten" iets hoger uitgekomen (EUR 23.724). In beide gevallen is dat terug te voeren op een andere aanpak. Bij de innovatieregeling is de begeleiding van de projecten opgevoerd, omdat is gebleken dat dit tot betere resultaten leidt. Bij de regeling Vernieuwende Journalistiek is de periode waarin die begeleiding plaats vindt geconcentreerd in een week, wat een positief (want dempend) effect op de kosten heeft.

12 Onderzoekskosten

	2017	2016
	EUR	EUR
Onderzoekskosten	**235.490**	217.672
Communicatiekosten	**174.379**	138.116
Samenwerking	**52.875**	95.118
Sponsorbijdragen	**21.960**	52.110
Organisatiekosten evenementen	**124.185**	34.140
	608.889	537.156

De onderzoeks- en communicatiekosten zijn inclusief de doorbelaste kosten salaris, sociale lasten en pensioenen. Meer en meer drukken de kosten van evenementen en acties rond innovatie of onderzoek op de begroting van Communicatie. Dat is een bewuste keus. Nog los van het feit dat er in 2017 extra evenementen (rond nep-nieuws) zijn georganiseerd die niet waren begroot.

Ten opzichte van de begroting zijn de "Onderzoekskosten" iets hoger uitgekomen (EUR 6.389).

13 Operationele kosten

Bestuurskosten

	2017	2016
	EUR	EUR
Honoraria bestuursleden	**70.800**	67.713
Studiereis	**54.906**	-
Reis-, verblijf- en representatiekosten	**10.168**	8.383
	135.874	76.096

Binnen de bestuurskosten vallen de kosten van een studiereis op. Die waren niet in de begroting 2017 opgenomen. Hierdoor komen de bestuurskosten hoger uit dan begroot. Het bestuur mag elke twee jaar een studiereis maken. Het bestuur had besloten daar van af te zien in 2016, omdat er in dat boekingsjaar hoge kosten waren voor de betrokkenheid van Deloitte. Ten tijde van het opstellen van de begroting voor 2017 was nog niet bekend dat het bestuur in 2017 alsnog een studiereis zou maken.
Bij dat laatste besluit heeft vanzelfsprekend mee gewogen dat de begroting de ruimte bood voor het maken van een studiereis. Eerdere reizen werden – ook al om kosten te besparen – voorbereid door de directie. Dit keer ontbrak daarvoor de tijd. Er is daarom voor gekozen om' mee te liften' met een partij die een reis voor mediapartijen en overheid had georganiseerd in de VS, De reis heeft veel interessante inzichten en contacten opgeleverd.

Personeelskosten

	2017	2016
	EUR	EUR
Salarissen	**407.243**	429.401
Sociale lasten	**45.323**	46.990
Pensioenen	**52.024**	57.104
Mutatie vakantiegeld en vakantiedagen	**-1.046**	28.468
Representatiekosten directie	**6.496**	9.745
Overige	**19.798**	13.728
Totale kosten	**529.838**	585.436
Doorbelasting naar Onderzoekskosten	**-368.394**	-313.743
Opbrengst detachering personeel	**–**	-119.329
	161.444	152.364

Ten opzichte van 2016 heeft er geen detachering plaatsgevonden, waardoor de personeelskosten in 2017 lager waren, maar geen detacheringsopbrengst. In totaliteit zijn de "Personeelskosten"
EUR 9.880) hoger uitgekomen.

De personeelskosten na doorbelasting zijn nagenoeg (EUR -1.006) gelijk aan de begroting.

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2017 bedroeg het gemiddelde aantal fte's (fulltime equivalent) bij het Fonds 6,99 (2016: 7,12). Dit is inclusief de medewerker betrokken bij de uitvoering van de persinnovatieregeling en exclusief tijdelijk personeel op uitzend- of detacheringsbasis.

Bureaukosten

	2017	2016
	EUR	EUR
Huisvestingskosten	**48.012**	53.007
Computerkosten en website	**31.517**	29.515
Reis-, verblijf- en representatiekosten bureau	**27.393**	26.445
Porti, telefoon en vracht	**6.977**	4.074
Abonnementen en literatuur	**6.425**	8.430
Deelname congressen en symposia	**4.028**	3.988
Cursussen	**3.370**	847
Kantoorbenodigdheden	**3.161**	2.439
Huishoudelijke uitgaven	**2.043**	975
Leasekosten fax- en fotokopieermachine	**814**	689
Overige	**13.994**	7.718
	147.734	138.127

De bureaukosten zijn ten opzichte van de begroting afgenomen (verschil met de realisatie in de jaarrekening: EUR 25.766) omdat de afschrijvingskosten inrichting/inventaris (EUR 12.800) zijn verplaatst naar de algemene kosten. De huisvestingskosten en deelname aan congressen en symposia zijn lager uitgevallen (samen circa EUR 14.500).

Algemene kosten

	2017	2016
	EUR	EUR
Accountantskosten	**42.536**	36.634
Advieskosten	**18.979**	18.876
Administratiekosten	**20.000**	22.673
Afschrijvingskosten	**12.884**	10.298
Drukwerk	**3.747**	632
Juridische kosten	**339**	6.227
Overige	**878**	1.351
	99.363	96.691

De Algemene kosten (begroot op EUR 73.500) zijn hoger uitvallen (EUR 99.000) door de project-ondersteuning (circa EUR 14.000) voor de medewerkers en de afschrijvingskosten (EUR 12.800) uit de bureaukosten.

14 Financiële Baten en Lasten

	2017	2016
	EUR	EUR
Interest baten (rekening-courant)	**33.334**	**36.783**
Overige interest baten	**26**	**825**
	33.360	**37.608**

Bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

De bestuursvoorzitter die per 1 september 2013 is aangetreden wordt beloond conform de regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 18-12-2008, nr. WJZ/84440 (8216). De maandelijkse vergoeding bedraagt EUR 1.993 (totaal 2017: EUR 23.916). Het ministerie van OCW heeft per brief van 11 september 2014 (kenmerk 656552) laten weten dat het bestuur het hoogste bestuursorgaan van het Stimuleringsfonds is in de zin van de WNT. De vergoeding voor de bestuursvoorzitter valt daarmee binnen de daarvoor gestelde norm van de WNT.

Uitkeringen aan leidinggevende topfunctionarissen

Gegevens 2017	R.M. van Zanten	A.R. van Dijk
Functiegegevens	Directeur	Gewezen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 – 31/12	–
Deeltijdfactor in fte	1,11	–
Gewezen topfunctionaris	Nee	Ja
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Tot 31/12/2016
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	EUR 117.600	EUR 9.132
Beloningen betaalbaar op termijn	EUR 16.572	–
Subtotaal	*EUR 134.172*	*EUR 9.132*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum 2017	EUR 181.000	–
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	–
Totale bezoldiging 2017	**EUR 134.172**	**EUR 9.132**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	Uitgekeerde vakantie- toeslag en -dagen

Gegevens 2016	R.M. van Zanten	A.R. van Dijk
Functiegegevens	Directeur	Gewezen Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,11	1,11
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	EUR 115.966	EUR 103.164
Beloningen betaalbaar op termijn	EUR 14.421	EUR 13.906
Totale bezoldiging 2016	**EUR 130.387**	**EUR 117.070**

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

	A.R. van Dijk
Functie gedurende dienstverband	Directeur
Deeltijdfactor in fte	1,11
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2016
Ontslaguitkering	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	EUR 55.000
Individueel toepasselijk maximum	**EUR 75.000**
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	**EUR 55.000**
Waarvan betaald in 2017	EUR 55.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

Uitkeringen aan toezichthoudende topfunctionarissen

	V.P. Kouwenhoven	M. Wermuth	G.D. Leurdijk	R. Khemradj	F. van Exter	L.S.J. d'Haenens (*)
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	–
Bezoldiging						
Bezoldiging	EUR 24.847	EUR 11.958	EUR 15.238	EUR 11.958	EUR 11.958	EUR 4.100 (*)
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	EUR 27.150	EUR 18.100	EUR 18.100	EUR 18.100	EUR 18.100	–
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	**EUR 23.916**	**EUR 11.958**	**EUR 15.238**	**EUR 11.958**	**EUR 11.958**	**EUR 4.100 (*)**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

(*): Mevrouw D'Haenens is sinds 1 april 2016 geen toezichthoudende functionaris meer. Desondanks is haar vacatievergoeding
in 2017 omwille van de transparantie in deze tabel opgenomen.

	V.P. Kouwenhoven	M. Wermuth	G.D. Leurdijk	R. Khemradj	F. van Exter	L.S.J. d'Haenens
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Gegevens 2016						
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/9 – 31/12	1/1 – 31/3
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	EUR 22.752	EUR 11.376	EUR 11.376	EUR 11.376	EUR 3.792	EUR 2.843
Beloningen betaalbaar op termijn	–	–	–	–	–	–
Totale bezoldiging 2016	EUR 22.752	EUR 11.376	EUR 11.376	EUR 11.376	EUR 3.792	EUR 2.843

Bestuurdersbeloningen

Aan bezoldigingen met inbegrip van eventuele declaraties, is in het boekjaar ten laste van het fonds gekomen voor bestuurders een bedrag van EUR 77.716 (2016: EUR 76.096).

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich in 2018 geen relevante gebeurtenissen voorgedaan die verwerkt of toegelicht zouden moeten worden in de jaarrekening.

Den Haag, 21 maart 2018

Het bestuur,